

Velja po pošti:
za celo leto naprej .. K 40.—
za en mesec .. " 3.50
za Nemčijo celoletno .. " 45.—
za ostalo inozemstvo .. " 50.—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej .. K 35.—
za en mesec .. " 3.—
V spravi prejeman mesečno .. 2.50
Sobotna izdaja:
za celo leto .. " 8.—
za Nemčijo celoletno .. " 10.—
za ostalo inozemstvo .. " 12.—

SLOVENE

Inserati:
Enostolpna petstvrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat .. " po 50 v
za dva- in večkrat .. " 45
pri večjih naročilih primerov popust po dopovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
Poslano:
Enostolpna petstvrsta K 1.—
lahja vsak dan izveniši nedelje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vzni reš

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511, bezn.-hero. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 50.

Veliki možje o federalizaciji Avstrije.

Naredba o okrožni razdelitvi na Češkem nas spominja na prizadevanja Riegerja, Palackega in Schuselke, da bi se rešilo narodnostno vprašanje v Avstriji na podlagi federalizacije celokupne države. V svojem govoru dne 16. aprila 1861. je rekel Rieger v češkem deželnem zboru: »Vzeti nas morate take, kakršni smo. Zahtevam, da se s češkim plemenom enako ravna. Tudi mi hočemo veliko Avstrijo. Tisti pa, ki dele Avstrijo v dva dela, so v mojih očeh samo Maloavstriji. Ustvariti hočemo okvir, ki bo za vse prikladen; mi hočemo grb kraljevine Češke. Kdor je proti temu, je naš nasprotnik. Branili bi se proti temu, da bi postopali z nami kakor s francoskimi departementi.«

Odbor, čigar razprav so se udeleževali Palacky, Rieger, Pražak, Goluchowski, Jurij Lubomirski in škof Strossmayer, je formuliral federalističen program Čehov in drugih slevanskih strank. Točka 6. predlaga skupno ustavo za celo državo, ki naj bi vsakemu plemenu zajamčila možnost popolnega razvoja njegove narodnosti. Poleg deželnih zborov naj delujejo generalni in kronovinski zbori s celokupnim zastopstvom vsakega zgodovinsko-političnega naroda na čelu. Generalni zbori naj v vseh vprašanih izvršujejo avtonomijo teh državno-pravnih individualitet in skupin. Samo v oktoberskem diplomu izrecno navedene države zadeve naj se prepuste zakonodajni celokupne države in njeni eksekutivi. Kot državno zastopstvo naj posluje kongres, sestavljen iz zastopstev kronskih ozemelj ali državno-pravnih skupin, le-ta pa zopet iz izvoljenih zastopnikov posameznih deželnih zborov.

S tem bi bila zagotovljena popolnoma avtonomija in svoboda Nemcev na Češkem, ne da bi bila v nevarnosti zveznost s kraljevino Češko in zveznost kraljevine Češke s celokupno državo.

Schuselka je postavil za to vodilno načelo: »Avstrija je krona iz kron, prestol iz prestolov, država držav.« V svojem delu »Francu Deaku« piše Schuselka, da se mora dati naravnemu, zgodovinskemu federalizmu na podlagi občine, okraja ter okrožja in dežele organsko sestavljene avtonomije prednost pred parlamentarno nalepotičenim absolutizmom.

Zastopstvo tega federalizma v eksekutivi hoče Schuselka tako izvesti, da bo vsaka državno-pravna skupina v državnem ministertvu zastopana po dvornem

kanclerju, ki je za zadeve svojega kronskega ozemlja odgovoren svojemu generalnemu deželnemu zboru. Za posamezne glavne stroke njegovega delokroga mu stoji ob strani podkanclerji. Ne samo deželne skupine, ampak tudi posamezne dežele imajo svoja deželna ministrstva in deželne vlade, ki jih predlaga dvorni kancler in so odgovorne svojemu deželnemu zboru.

Nad vse zanimivo je, kako je mislil o tem federalizmu Bismarck — ki pač ni bil slabši, morda pa boljši Nemec, nego gospod K. H. Wolff.

Izrazil se je nasproti takratnemu poslaniku Severno-nemške zveze na Dunaju, gospodu pl. Schweinitzu tako-le: »Unitarno-ustavne Avstrije ne smatram za življenje sposobno. Posebno zato ne, ker državni zbor ministrskih kriz ne rešuje iz lastne moči, marveč skuša odgovornost za to enostavno naprtiti kroni. Samo tri možnosti so. Ali se ustava kot »konstitucionalna mumija« konservira — z izdatno uporabo § 14. — ali pa se je treba vrniti k čistemu absolutizmu. Tretja možnost bi bila le federalizacija po velikih narodnih skupinah: Nemška Avstrija, Češko, Galicija itd. Zadnja rešitev bi pomenjala močno Avstrijo, vsekakor bi se seveda Ogrji proti taki rešitvi z vso silo upirali.«

Vse, kar je Bismarck vnaprej povedal, se je zgodilo. Prej ko slej gre za vprašanje, ali naj imamo krparijo na dozdevno-ustavni ali absolutistični podlagi ob veseli pritrditvi ogrske oligarhije ali pa močno Avstrijo na federalističnem temelju, pri čemer bi tvegali nevoljo gospodujoče klike na Ogrskem.

Ce Avstrija zbere svoje moči, da uredi svoj bodoči ustroj po svojih lastnih interesih, potem med tremi možnostmi, ki jih je označil Bismarck, ni težko voliti.

Nauki svetovne vojne pritiskajo z veliko silo, da se odločilni korak za ozdravljenje Avstrije stori čim prej in odločno. (Po »Information«.)

Shod na Brodu ob Kulpi.

Nameravani tabor v Metliki je vlada zabranila. Dovoljen je bil samo pozdrav pred mestno hišo v Metliki.

Odmevi versailskega sklepa.

Korespondenčni urad poroča:

Rotterdam, 9. junija. »Times« pišejo v uvodniku: Izjave o poljskem, češkoslovaškem in jugoslovanskem narodu, glede katerih so se britanski, francoski in italijanski ministri zedinili v Versaillesu, ne morejo veljati kot zadnja beseda zaveznikov. Razmeroma zadovoljica je izjava o Poljakih, mnogo manj pa enostavno naznanilo, da se zavezniške vlade pridružijo Lansingovemu zadnjemu zatrdilu, da goji ameriška vlada nasproti narodnim stremljenjem Čehov-Slovakov in Jugoslovancov največjo simpatijo; čeprav pomenja ta izjava veliko izpremembo v stališču Združenih držav nasproti Avstriji-Ogrski, vendar ne gre tako daleč, kakor misljenje, ki so ga francoska, angleška in italijanska vlada nasproti Čeho-Slovakom in Jugoslovancem že dale spoznati. Zato je opravičeno vprašanje, zakaj versailska izjava glede teh narodov ne gre tako daleč kakor prejšnje besede in dejanja evropskih zaveznikov, in to v trenutku, ko mora vsaka vlada vedeti, da bi bila odkrita izjava največje vojaške in politične važnosti.

Zveza z Nemčijo.

Nemški podkancler o poglobitvi zveze med Avstrijo in Nemčijo.

Namestnik nemškega kanclerja pl. Payer je izjavil poročevalcu »Neue Freie Presse«: Pričakujem, da se bo storilo na obeh straneh vse, da se kmalu zaključijo pogajanja med Avstrijo-Ogrsko in Nemčijo o zvezi, ker bo pospešil zaključek tudi mir in ne bodo mogli sovražniki računati z našo neslogo; tudi pri mirovni pogajanjih bomo močnejši. Po zgodovini smo navezani eden na drugega. Zasedujemo skupne kulturne naloge; vojaško zvezani smo takorekoč nepremagljivi. Marsikateri skrbi ne bo v Avstriji-Ogrski, ki je razdrapana po narodnih sporih, če bo vsakdo vedel, da stoji ob strani zvesti zaveznik. Dosedanja oblika zveze ne zadošča, ker kratkotrajna ne sme biti odvisna doba zveze od trenutnih občutkov. Postati mora življenjska skupnost tako notranja, da bo stvarna misel na ločitev izključena. Težišče zvezi mora biti gospodarska skupnost, kar je mogoče, ker so obstoječe meje bolj zgodovinske kakor gospodarske.

Groß Burian o pogajanjih z Nemčijo.

C. in kr. zunanji minister grof Burian je izjavil nasproti nekemu časnikarju med drugim: Ob sebi se razume, da bomo govorili tudi o nerešenih vprašanjih med obema zaveznikoma, do zaključka pa te razprave ne bodo mogle dovesti. Gre, kakor znano, za poglobitev zveze v politični, gospodarski in vojaški smeri. V vprašanju prehrane je kazal grof Burian veliko zupanje in rekel, da smo najhujši čas premagali in da smo za kratke tedne do žetve pokriti.

LISTEK

Večeri ob Lemanu.

Spisal vseuč. prof. Maryan Morawski, S. J. Po tretji izdaji prestavil France Fr. Stelc. (Dalje.)

Leroy.

Uklonim se tej res filozofični razlagi ideje previdnosti, ki je do danes še nisem čul. Razumem, da se da s tega vidika znanost z religijo spraviti. — Pa vendar je ena točka, ki mi kviri to celoto; ravno ti sta, od katere Vi, g. Deville, abstrahirate: od izredne božje intervencije. Ko bi to bile izjemne zahteve nekaterih religij, bi bil zadovoljen s tem, da jih pustimo na stran, toda včeraj smo dejali, da se skoraj vse religije sklicujejo na kaka nadnaravna dejstva, na razodetja iz neba. Posebno krščanstvo, ki nam je najbližje, na katerega moramo misliti, kadarkoli izgovorimo besedo religija, — je polno čudežev in razodetij, o katerih trdi, da so zgodovinsko resnična, ki jim pa zgodovinska kritika z Renanom in toliko drugimi učenjaki odre-a pravico do obstanka. To je antinomi-ki je po moji sodbi ni mogoče niti pu-ti ob strani, kadar se govori o religiji, ti je razrešiti s pomočjo razlikovanja med metafiziko in znanostjo: saj se tu afir-

macija in negacija nanašata na ista konkretna dejstva.

Duhovnik.

Dovolite mi, da povem svoje mnenje; opirati se pa hočem na misli g. Devillea. Tu res ni objektivne meje med znanostjo, religijo in filozofijo, kakršno je g. Deville izvrstno pokazal v gospodstvu naravoslov-nih ved; je pa tu iz istega vira izvirajoča dvojnost motivov. Renan n. pr., ki brez-obzirno razlaga svojo zgodovinsko kriti-čno metodo, naprej izjavi, da ne smemo verjeti na nobeno nadnaravno dejstvo, ali pa ga moramo uvrstiti v red navadnih do-godkov. Drugi sicer to manj jasno izražajo, a se tega nič manj točno ne drže. Narav-no, da če tako razumemo kritiko, ne mo-remo potrditi nobenega nadnaravnega dejstva, in da že a priori izjavljamo, da nečemo.

Leroy.

Vendar, velečastiti, to je najbolj pa-metno načelo zgodovinske kritike. Saj se nič nadnaravnega ne dogaja! Kdo je kdaj videl čudeže?

Duhovnik.

Ne bom sedaj dokazoval, da se čude-ži gode, ampak bom opozoril samo na to: k ravno kar izrečni sodbi, da se nadna-ravni pojavi ne dogajajo in ne morejo do-gajati, — Vas niso nagnili zgodovinski, znanstveni, ampak filozofični razloži. ne-

ki svetovni nazor, ki Vam zapoveduje smatrati nadnaravna dejstva za nemogoča. Kakšen zgodovinski dokaz bi pač mogli navesti proti tem dejstvom? Ali se ne go-vori pogosto o njih v zgodovinskih virih, v spomenikih preteklosti? Ali mogoče da-nes ni nobene priče, ki bi bila videla ču-deže? Če bi tudi tako bilo, bi bila vendar posplošitev takega današnjega opazovanja na vse čase, smela in neznana. In potem — če se najbližjega poslužim — koliko Vaših rojakov prisega na to, da so videli čudeže v Lourdesu? Ne bom se lo-til vprašanja, koliko je resnice na tem, am-pak samo konstatiram, da tajeenje nadna-ravnih pojavov ne prihaja pri Vas, pri Re-nanu in pri drugih, ki jih ne priznavajo, iz pomanjkanja zgodovinskih prič, ampak, kakor sem rekel, iz neke filozofije, ki ste si jo stvorili: naj si že potem pojmuje-te svet tako, da obstoja brez Stvarnika kot absolutno bitje, ali da si predstavljate Bo-ga, ki ne more delat čudežev, ali še kako drugače. Vsekakor je to neka metafizika o svetu in Bogu, ki izključuje po Vašem pre-pričanju možnost čudežev in Vas vodi v zgodovinski kritiki do tega, da se jim iz-ognete in se ne ozirate nanje.

Ko bi imeli drugo filozofijo, bi ne vi-deli nikake nemožnosti v tem, da Bog, če hoče razveseliti človeški rod glede najvaž-nejših resnic, navdahne posebno nekatere ljudi; in da jih obda z znamenji svoje mo-

drosti in moči, ki so vzvišena nad navad-ne reči, hoteč s tem dokazati njihovo po-slaništvo pred vsem človeštvom. To bi ne bilo zanikanje vzročnosti in reda v sve-tu, ampak samo priznanje, da je nad na-ravnimi činitelji še višji vzrok, in da mo-rajó biti nad zakoni in cilji narave še viš-ji zakoni in cilji.

Dokler človek stoji na temelju ateisti-čne filozofije, tako dolgo se njegov duh vpira nadnaravnim pojavom; ti so zanj ne-kaj tujega, brezumnega; zato jim mora na-sprotovati in jih vsaj tako zavijati, da za-brišje vsak sled nadnaravnosti — če bi prav imela nastati iz tega karikatura ka-kor je Renanov Jezus. — Šele ko se člo-vek dvigne do teističnega pojmovanja sve-ta, postane, splošno rečeno, sposoben, da opazi v gotovih zgodovinskih dejstvih nad-naravni značaj, ki jim je vtisnjen, prst bo-žji, ki mu kaže, da je tu Bog objavil svo-jo resnico ali voljo.

Hainberg.

Dobro: znanosti same po sebi ne na-sprotujejo verskemu pojmovanju sveta; vse zavisi od svetovnega naziranja ali filozofi-je, s katero se kdo posveti znanosti. Toda to verskega vprašanja še ne reši in nas pri-vede do vprašanja: katere filozofije naj se držimo? Kaj more priveriti razum k temu, da bi rajši opazoval svet s stališča teizma, kakor monizma, panteizma ali kakega dru-gega sistema?

Razprava proti poljskemu pomoznemu zboru.

8. t. m. se je na ekspozituri vojnega sodišča c. in kr. 7. gen. poveljstva v Marmaros-Szigetu začela glavna razprava v pravih proti obtožencem razpuščenega poljskega pomožnega zbora. Na predlog zagovornikov je pristojni poveljnik odredil, da se razprava vrši javno. Predlog braniteljev, da bi se glavna razprava vršila v poljskem jeziku, je vojno sodišče odklonilo. Med poslušalci so navzoči eksce-lence Glabinski, Jaworski, knez Andrej Lubomirski, veliki župan v Marmaros-Szigetu pl. Bolgar, justični referent major-avditor Hamel kot zastopnik 7. gen. poveljstva, ogrski poslanec Abraham in drugi. Razprava se vrši v sodnem poslopu. Obtožencev je 112, med njimi 88 častnikov, ki so razen enega vsi v zaporu. Prvi dan se je prebrala obtožnica, ki dolži obtožence zločina proti vojni moči države, v vojnem času, brez sporazuma s sovražnikom, izvršenega z nedovoljenim nagovarjanjem, ubegom, kovarstvom, puntom, uporom, tatvino in javnim nasiljem. Po prečitani obtožnici v navzočnosti vseh obtožencev so začeli zaslišavati enega glavnih obtožencev, legijskega stotnika intendant dr. Romana Goreckega. Gorecki se ne čuti krivega. Opisuje, kako so nastale in se razvijale poljske legije, katerim pripisuje v prvi vrsti politični značaj. Potem se sklicuje na akt 5. novembra leta 1916 in na manifest z dne 12. septembra 1917 o ustanovitvi regentskega sveta za kraljevino Poljsko in naglašava nevoljo poljskega naroda vsled priklopite Holma in Podolja Ukrajini. Nato nastale govorice o razpustu poljskih legij, o odpustu poljske vlade in odstopu regentskega sveta so spravile legionarje v nevzdržljivo razmerje s poljsko javnostjo in v nasprotje z njihovimi vojaškimi dolžnostmi. — Ob 2. uri popoldne so zaslišavanje Goreckega prekinili do drugega dne.

O pokorščini do škofa v političnih stvarih

Pod tem naslovom je prinesla »Vzajemnost« članek, ki je bil namenjen samo duhovnikom in zato objavljen v stanovskem glasilu duhovnikov. Včeraj me je pa nekdo opozoril, da se je oglašil proti tistemu članku psevdonimen pisec v sobotni »Resnici«. Ker je spravljal vprašanje v širšo javnost, zato mu moram v političnem časniku odgovoriti.

Najprej naj pribijem, da zdaj ni več dvoma, ali se suče razpor na Kranjskem le okoli taktično-političnih ali okrog cerkveno-političnih stvari. Uradni odlok škofov z dne 1. junija 1918, št. 2091, proglašja stvar za cerkveno-politično. Izjavlja namreč, »da se Slovenska katoliška zveza« ne more in ne sme imenovati »katoliška«, ker se ne samo ne strinja s cerkveno-političnimi navodili škofovimi, ampak jim naravnost nasprotuje. In da bi duhovniki — pa tudi katoliški lajki — v cerkvenopolitičnih zadevah ne bili dolžni pokorščine svojemu škofu, tega menda ne bo nihče trdil, kdor ve, kaj je škof.

Toda psevdonimni članek v »Resnici« drzno trdi, da »škof takega ukaza do sedaj še niso dali, ampak izrazili le svoje želje in nasvete«. K temu naj pripomnim tri stvari: 1. Dobremu duhovniku je ute-meljena želja škofova povelje. 2. Če naš škof v tej prežalostni zadevi tako obzirno nastopa, bi ravno ta očetovska obzirnost

morala vplivati na vse duhovnike, da bi s celim srcem sprejeli navodila svojega nadpastirja. 3. Vendar pa smo prejeli v glavni točki razdora naročilo, ne le željo. V listu »O razdoru S. L. S.« z dne 24. novembra 1917, ki ga je prinesel lanski Škofijski list kot prilogo, berem te-le škofove besede: »Vsem naročam, da našo S. L. S. vzdržimo, naj ne propade, poskrbimo za novo načelnostvo; vsi jej zvesti ostani-mo.« Tudi »navadni dušni pastir«, kakor se imenuje članek v »Resnici«, bi moral vedeti, da je naročilo »mandatum«, in da tvorijo »mandata episcopi« vir posebnega cerkvenega prava (fontem iuris eccl. particularis). In resnično: ko bi bili takrat vsi duhovniki obrnili hrbet onim, ki so proglasili S. L. S. za razrušeno, pa ubogali svojega škofa, kakor so bili dolžni ga ubogati, bi razpora že davno več ne bilo.

Toliko, da si moj psevdonimni nasprotnik ne bo slepil vesti, da gre samo za »taktično-politična« vprašanja in samo za »želje« škofove.

Zdaj pa k »pomankljivostim, ki jih je zasledil v mojem članku!«

Najprej naj razodenem Resničarju to skrivnost, da je moj članek zato tako kratak in lapidaren, ker je le ponatis referata pri shodu duhovnikov, ki ga je bil škofski prelat Kalan v soglasju s škofom. Gospodje so me prosili, naj bo poročilo kolikor mogoče kratko, ker je bil program shoda obsežen. Zato sem citiral le, kolikor je bilo neobhodno potrebno, da sem izrazil cerkvenopravna določila o tem vprašanju. Da sem pa tudi znanstvenosti zadostil, sem pri vseh citatih brez izjeme navedel vire, da jih vsakdo lahko kontro-lira.

Ker pa moj premodri kritik zahteva, da mu razložim, kar sem citiral iz okrožnice Pija X. o modernizmu, v zvezi z do-tično stvarjo v okrožnici, mu prav rad ustrezem. Stavek, ki sem ga navedel, sicer nikakor ni iztrgan iz konteksta, ampak ima sam zase čisto določen pomen. Pij X. našteva, kaj vse hočejo modernisti reformirati, in pravi, da hočejo reformirati tudi cerkveno oblast v političnem in socijalnem oziru, tako da bi se ne vtikala v civilne odred-be, ampak se jim le prilagodila. Prejšnji stavek v okrožnici govori o tem, kako ho-čejo modernisti reformirati rimske kon-gregacije; naslednji pa o tem, kako hočejo spremeniti katoliški nauk o pasivnih in aktivnih čednostih po nauku »amerika-nizma.« Torej ni v nobeni zvezi z mojim ci-tatom ne stavek pred njim, ne stavek za njim. Zato sem imel pravico, citirati ga samostojno, ravno tako, kakor lahko re-če vsak, da nam četrta božja zapoved za-poveduje pokorščino do predstojnikov, brez ozira na to, kaj pravi tretja in peta zapoved božja. Toda Resničarju to ne za-dostuje. Zato naj navedem doslovno še oni odstavek iz teoretičnega dela okrožni-ce, ki govori obširneje o isti stvari. Kako pridejo modernisti do zaključka, da je to »zloraba cerkvene oblasti, če hoče pod kakršnokoli pretve-zo predpisavati državljano, kako naj ravna,« razlaga Pij X. takole: »Pri tem rabijo prav ista pravila, kakor smo jih navedli zgoraj za vero in vedo. Tam je bil govor o predmetih, tukaj o ciljih. Kakor smo torej videli, da sta si glede predmeta tuji druga drugi vera in veda, tako sta si tuji država in Cerkev zaradi ciljev, ki jih zasledujeta, ona časnega, ta duhovnega. Pač je bilo prej dovoljeno časno podrejevati duhovne-mu; smelo se je govoriti o mešanih za-devah, v katerih je bila Cerkev gospodo-valka in kraljica, ker se je namreč trdilo, da je Cerkev neposredno ustanovil Bog kot začetnik nadnaravnega reda. Te na-

uke pa zdaj filozofi in zgodovinarji zame-tajo. Država se mora torej ločiti od Cer-kve, kakor tudi katoličan od državljana. Zato ima vsak katoličan, ker je tudi državljan, pravico in dolžnost, delati za to, kar je po njegovem mnenju v državno korist, tako da se ne zmeni pri tem za cerkveno oblast, da prezira njene želje, nasvete in za-povedi, celo zaničuje njene ukore. Na-čin delovanja pod kakršnokoli pretve-zo predpisovati državljano je zloraba cerkvene oblasti, ki se mora na vso moč odklanjati.«

Torej je po izvajanjih Pija X. moder-nizem, če kdo vsled različnih ciljev Cerkve in države trdi, da je bilo samo nekaj do-voljeno podrejevati časno duhovnemu, ta-krat, ko se je še učilo, da je Cerkev na-ravnost od Boga, kar so pa zdaj filozofi in zgodovinarji ovrgli; modernizem, če kdo pravi, da je treba v katoliškem državljano ločiti katoličana in državljana ali v katoliškem politiku katoličana in politika; moder-nizem, če kdo poudarja, da se katoli-čanu kot politiku ni treba v političnih stvareh zmeniti za želje (po besedah Pije-vih tudi za same želje!), za nasvete in ukaze in ukore cerkvene oblasti; moder-nizem, če kdo trdi, da je zloraba cerkvene oblasti, pod kakršnokoli pretvezo predpi-sovati politiku pot njegovega ravnanja. Resnično: oni kratki citat, ki sem ga jaz navedel v svojem članku prav zato, ker je kratak, je jako mil v primeri s to živo si-ko modernista-politika! V tem ogledalu naj se ogledajo Resničarji, kateri še misli-jo, da je njihovo politično ravnanje in v tem oziru njih razmerje do zakonite cerkvene oblasti »v popolnem soglasju s ka-noničnim pravom!«

Toda pisec v »Resnici«, ki se je pod-pisal: Anti-Modernist, pravi, da ta Pijeva okrožnica po 6. kanonu novega cerkvene-ga zakonika nič več ne veže, in pristavi v oklepaju: (Cf. Congr. s. Officii, die 22. Mar-tii 1918). Vsled 6. točke v 6. kanonu so res mislili nekateri kanonisti, da disciplinarni predpisi proti modernizmu nič več ne ve-žejo. Toda na tozadevno vprašanje je od-govorila rimska kongregacija z odlokom z dne 22. marca 1918 ravno nasprot-no, da namreč še vežejo. Dokler ne bo Apostolski Sedež drugače odločil, mora biti v vsaki škofiji svet, imenovan »Consilium a vigilantia«, ki po naukih in navodilih Pijeve okrožnice o modernizmu pazi, da se ne pojavi v škofiji kaj moder-nističnega. Zato mi je čisto neumevno, ka-ko se more sklicevati pisec v »Resnici« z a svojo trditve na ta odlok, ki govori na-ravnost proti njemu. Ali ga ni bral, am-pak samo dotični datum odkod prepi-sal? Ali ga ni razumel? Toda čisto nemogoče je, da bi ga bil razumel tako, kakor se nanj sklicuje. Ali je hotel javnost narav-nost varati? V vsakem slučaju more kaj takega storiti le, kdor se skriva za spev-donimni plot.

Samo tak človek pa more tudi biti ta-ko drzen, da si upa zapisati stavek: »Dr. Zorë bi moral navesti celi stavek iz okrož-nice in ne samo prve manjše polovice, ker le tedaj bi mogel čitatelj njegovega član-ka spoznati, katere sestanke duhovnikov je Pij X. prepovedal.« Za kateri moj sta-vek zahteva, da bi ga bil navedel celega? Za sledečega: »Duhovskih sestankov naj škofje v prihodnje ne dopuščajo. Ako pa jih dovolijo, tedaj le pod tem pogojem, da se na njih ne obravnava nič takega, kar tiče škofov ali Apostolskega Sedeža.« Tako daleč sem stavek citiral; kaj se po-leg tega na duhovskih sestankih ne sme obravnavati, sem kot nepotrebno izpustil. Nepotrebno zato, ker zahteva že prvi glavni stavek sploh škofovo dovoljenje za duhov-ske sestanke. Drugi izraža pogoje, pod katerimi more škof dovoliti take se-

stanke, ako jih sploh hoče do-voliti; in izmed teh pogojev sem samo za zgled imenoval enega, ki ga je shod 8. aprila konkretno prekršil. Dotični shod s svojimi resolucijami je bil torej iz teh dveh vzrokov gotovo proti cerkvenemu pravu: 1. ker ni nihče imel škofovega do-voljenja, kakor je sploh dr. Susteršič več-krat skliceval duhovnike brez dovoljenja škofovega; 2. ker se je na njem govorilo o stvari, ki se dotika škofovske oblasti, da so namreč duhovniki in kat. lajki dolžni škofu pokorščino samo v verskih zadevah, ne pa v političnih. Če pa razlaga Resničar dotično resolucijo tako, da si varuje pri-staši »Resnice« svobodo v politiki le v to-liko, v kolikor je zajamčena po cerkvenih zakonih, potem naj ve, da ni nikjer cerkvenih zakonov, ki bi jam-čili svobodo takega početja, kakor je bil shod 8. aprila s svo-jimi znanimi resolucijami!

Še manj pa je v cerkvenem pravu du-hovnikom zajamčena svoboda, tako po-četje potem v časniku zagovarjati. Novi cerkveni zakonik določno prepoveduje du-hovnikom pisati v časnike brez škofovega dovoljenja. Kljub temu misli pisec v »Res-nici«, da bi bilo treba šele v Rim vprašati, ali je duhovniku res prepovedano, v na-sprotju z gotovimi intencijami svojega škofa pisati v časnik, kakor je »Resnica«!!

Svoj članek pa krona s pozivom, naj razložim v »Vzajemnosti« cerkvenopravno razmerje kaplana do župnika zlasti z ozi-rom na oni kánon cerkvenega zakonika, ki pravi, da je kaplan podrejen župniku. G. »Anti-Modernist«, ali zveni iz tega poziva revolucionarna misel, da je župnik več kot škof, in da je kaplan dolžan pokorščino svo-jemu župniku tudi v stvareh, v katerih je župnik v nasprotju s svojim škofom?!

Dr. Zorë.

Bitka na Francoskem.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 10. junija. Uradno:

Bojna skupina kraljeviča Ru-preta.

Topovski boj je oživel med Arrasom in Albertom, južno od Somme in ob Avri. Živahno poizvedovanje se je nadaljevalo.

Bojna skupina nemškega ce-sarjeviča.

S krepkim napadom smo včeraj vdrl v višinsko ozemlje jugozahodno od Noyona. Zahodno od Matza smo vzeli pri Mortemeru in Orvillersu francoske postojanke in prodrli čez Cuvilly in Riquebourg. Vzhodno od Matza smo osvojili višine pri Guryju. Kljub žilavemu sovražnemu odpo-ru si je priborila pehota pot skozi ricque-bourske in lamottske gozde in je vrgla so-vražnika čez Bourmont-Mareul nazaj. Juž-no in jugovzhodno od Lassignya smo vdrl daleč v gozd Thiescourt. Odbili smo silne protinapade Francozov. Ugrabili smo pri-bližno 8000 ujetnikov in zaplenili mnoge topov.

Na črti od Oise do Reimsa se položaj ni spremenil. V krajevnih bojih severno od Aisne, severozahodno od Châteaux-Thierryja in pri Vriignyju smo ugrabili mno-go ujetnikov.

Včeraj smo sestrelili 36 sovražnih le-tal in 6 pritrjenih zrakoplovov. Poročnik Kroll je priboril svojo 27. in 28., poročnik Udet svojo 27., poročnik Kirstein svojo 23. zračno zmago.

Berlin, 10. junija, zvečer. Uradno. V boju z novimi francoskimi četami, katere so privedli, smo napredovali.

Ludendorff.

Novi uspehi pri Noyonu.

Berlin, 10. junija. Wolff. Sovražnika smo 9. t. m. iznova napadli jugozahodno od Noyona. Po močni pripravi s topovi ponoči od 9. na 10. junija je nastopila pe-hota na celi črti med Montdidierjem in Noyonom in naskočila. S kratkim bojem so vzeli Orvillers in z naskokom Mortemer. Skoraj celi francoski 113. polk je uničen ali pa ujet. Biermont so vzeli ob 8. uri jutraj, opoldne se že poroča o bo-gatem plenu, posebno o topovih. Sinek gre čez Mortemer in Orvillers. Cuvilly in Riquebourg smo vzeli. Sovražno postojan-ko smo vzeli tudi vzhodno od Matza in osvojili z naskokom višine pri Curyju. Mo-reuilu in Thiescourtu.

Boji pri Meterenu in Merrisu.

Berlin, 10. junija. Wolff. S Flandr-skega se naknadno poroča, da sta napadla 7. t. m. opoldne dva sovražna oddelka

Can. 1386. § 1: Vetantur clerici saeculares sine consensu suorum Ordinariorum, religiosi vero sine licentia sui Superioris maioris et Ordinarii loci, libros quoeque, qui de rebus profanis tractant, edere, et in diariis, foliis vel libellis periodicis scribere vel eadem moderari. Dokler se duhovnik zaveda, da piše v soglasju z intencijami svojega škofa v liste, ki jih škof odobrava, gotovo lahko presumira škofovo dovoljenje. Drugače pa je, če piše v list, ki je v nasprotju s svojim škofom. Tam ne more biti govora »de bona fide« ali »de licentia praesumpta«.

Deville.

Začeli smo s tem, da naš čas ne stavi nasproti religiji filozofije, ampak z na-nost in šlo je za to, ali stoji moderna znanost res v nasprotju z religijo. Vpraša-nje o volitvi filozofije je veliko kakor mor-jе in jaz ga nikakor ne mislim izčrpati. Vendar se mi pa zdi, da že površen pogled v zgodovino človeškega mišljenja v 19. ve-ku zadostuje, da nas opozori na dve glavni smeri. Na eni strani, kakor ste že omenili proti Taine-u, si slede filozofični sistemi, katerih vsak naslednji razdira vse, kar je prejšnji postavil, do temeljev: najprvo skrajni materializem, ki se razširja iz Anglije in Francoske; potem goljufivi idealizem nemških učiteljev; in za tem zopet materializem, ki se je hitro prelevil v po-zitivizem; danes zopet reakcija proti ma-terializmu, priznanje, da mora biti nekaj za tem, kar vidimo. — Na drugi strani gre teizem, ki je klasičen kot filozofija kakor večer kot religija, svojo pot sredi teh skrajnih menjajočih smeri; vsaka izmed njih se mu proti svoji volji klanja ravno s tem, da zanika nasprotno skrajnost; on pa se bogati z vsem, kar one dobrega najde-jo. Že ta zunanji pogled na filozofične sme-ri je zelo poučen.

Kadar pa se hoče človek zamisliti sam vase in mirno, daleč od zunanje borbe in prost notranjih strasti, primerja na eni

strani teistični svetovni nazor, na drugi svetovni nazor brez Boga — in pomisli, kaj bolj odgovarja celi njegovi naravi, raz-umu, srcu ter moralnemu in estetičnemu čuvstvu, ne more dolgo dvomiti, na kateri strani mora iskati resnice.

Moj prijatelj, Karel Secrétan, je opravi-čeno rekal, da je preizkusno sredstvo vsake filozofije — ne le, kar se tiče njene koristi, ampak tudi resnice — moralni nauk, ki iz nje sledi. Vsak sistem, ki vede k zanikanju moralnosti, moramo zavreči: ne le za to, ker je slab, ampak zato, ker je lažnjiv; absurdno je namreč, da bi obstoja-lo nasprotstvo med resnico in dobroto; moralna dolžnost, ki temelji v vesti, je ra-vno tako neomajna kakor zakoni mišljenja, na katere razum zida stavbo znanosti. In če sodimo s tega stališča, ali se more ka-ka filozofija v resnici obdržati razen one, ki priznava osebnega Boga, prosto voljo, človekovo odgovornost, razliko med sla-bim in dobrim, ki je oprta na absolutnem?

Hainberg.

Ali mislite, da te opazke že dajo od-govor na vprašanje, katero filozofijo naj si izberemo?

Deville.

Sodim, da dajo vsaj zadostno podsta-vo, da se orjentiramo in praktično izbere-mo kakor zahteva življenje.

presenetljivo med Metrenom in Merri-
som. Odbili so ju z velikimi izgubami za
nju. Zvečer istega dne so obstreljevali v
obliki udarcev tudi naše postojanke se-
verno od Alberta, obstreljevanju je sledil
napad na črto Beaumont-Hamel do 1 km
južno od vasi. Sovražnik je vdrl le na ne-
katerih točkah mimogrede v naše naj-
prednejše jarke. Vse postojanke trdno dr-
žimo.

Preobrat v Franciji?

Geneva, 10. junija. »L'homme libre«,
glasilo ministrskega predsednika Clemen-
ceaua, je objavilo zanimiv članek o more-
bitnih možnostih miru. List je to zdaj po
Clemenceauovih navodilih odklanjal brez-
pogojno vse nemške mirovne pogoje, a v
omenjenem članku izvaja med drugim:
»Pripravljeni smo, da poslušamo, kaj hoče
Nemčija od nas in kakšni pogoji nemške
vlade so v zvezi z nalogo blaznosti in nje-
nih napadalnih načrtov. Naše roke so čis-
te, nedolžni smo na krvi, ki se je prelila.
Naša rešitev je pravična, a pripravljani smo,
da poslušamo, kakšne pogoje nam stavi
Nemčija.«

Boji z Američani. — Boj z ameriško divizijo.

Berlin, 10. junija. Wolff. Na bojni črti
od Chateau-Thierryja proti jugozahodu
je 7. t. m. prvič napadla neka ameriška
divizija. Žarišče boja je bilo v bellauskem
gozdu. Neki nemški polk je vršel sovraž-
nika z ročnimi granatami in z bodalci. Ker
so kljub temu deli ameriške divizije še
večkrat v več valih naskakovali, jih je s
fronte in z obeh kril obisipaval najučinko-
vitejši osredotočen ogenj strojn in arti-
ljerije. Množice Američanov so obležale v
gostih gručah mrtve pred bellauskim goz-
dom.

Položaj v Parizu.

Genf, 10. junija. Poročila iz Pariza
pripravljajo prebivalstvo na potrebo, da
morajo zapustiti Pariz prebivalci, ki niso
vojaki, in pravijo, da je vprašanje nujno,
čim bolj se bližajo mestu Nemci, če ga
tudi ne zasedejo. Delavci bodo zapustili
mesto prvi, ker premeste armadne delav-
nice drugim. Žena, otrok in starcev sa-
mo ob sebi umljivo ne izpostavijo obstre-
ljevanju.

Boji pri Noyonu.

Berlin, 10. junija. (K. u.) Wolff: Veli-
ka zmaga nemškega cesarjeviča, ki je zo-
pet razbila znaten del bojne sile in bojnih
sredstev sporazuma, je obenem razkosala
in popolnoma razdrobila Fochovo mane-
virno armado. Ko se je pričela bitka ob
Aisni, je bilo zapletenih v boj na fronti
27. majnika 8 sovražnih divizij. Ko se je
razširil napad, se je zapletlo v kratkem
času še 7 divizij v postojankah v bitko.
Uspehi, ki so bili od dne do dne večji, so
dosegli, da je moral vreči francoski povelj-
nik še 35 divizij v bojno črto. V celoti je
bilo prisiljenih 50 sovražnih divizij, da so
nastopile tam, kjer je hotelo nemško vod-
stvo. Angleški porazi so prisilili Francoze,
da so poslali svoje čete v bojno črto na
obeh straneh Somme na Flanderskem,
vsled česar se je najnevarnejše oslabila
francoska fronta, kar je zakrivilo tako
težki poraz Francozov med Aisne in Mar-
no, kakor tudi novi poraz, katerega so
doživeli Francozi 9. t. m. zopet na fronti
od Montdidierja do Noyona.

Boji z Italijani.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 10. junija. Uradno: Sovražne
sunke pri Capo Sile in proti nekaterim
točkam beneške bojne črte smo, enako
kakor prejšnje dni, popolnoma odbili.

Neka naša letalska skupina je z bom-
bami napadla italijanska letališča pri Tre-
visu in pri Montebellunu in je večkrat za-
dela.

Topovski ogenj, ki ga namerja sovraž-
nik že več časa na kraje, ki leže za našo
črto pri Piavi, povzroča vsaki dan žrtve
med italijanskimi državljani.

Zračni napad na Brindisi.

Dunaj, 10. junija. (K. u.) Vojni tiskovni
stan: Skupina naših pomorskih letal je na-
padla jutraj 9. junija vojno pristanišče
Brindisi, dasi so ga branili s silnim zapi-
ralnim ognjem. Opazovalo in dognalo se je,
da so naši zadeli neko letalno lopo, ki je
zgorela, dvakrat so zadeli postranska po-
slopja, ki so se podrla; zadeli so bencinsko
skladišče, iz katerega so švigali visoki pla-
meni; težki bombi sta zadeli arzenal, dve
premogovski lopi, 32 jih je padlo v ozem-
lju arzenala; zadela je ena bomba krov ne-
ke angleške brzokrižarke, vrste Liver-
pool: močna eksplozija je posledica.

V zadnjem tednu mesca majnika so se-
strelili avstrijsko-ogrski letalci v zračnem
boju štiri sovražna letala, enega je pa
uničila neka obrambna baterija.

Načrti sporazuma.

Geneva, 9. junija. (K. u.) Včeraj ob-
javljeno pariško poročilo o sklepih, ki jih
je sklenil 3. junija vojni svet v Versaillesu,
ni popolnoma točno. Uradno poročilo »Ha-
vas« slove: Na sestanku dne 3. junija t. l.

v Versaillesu ministrskih predsednikov
treh zveznih dežela: Francije, Velike Bri-
tanije in Italije se je doseglo soglasje o
sledeči izjavi: Poljska: Ustanovitve enotne
in neodvisne poljske države s prostim pri-
hodom k morju tvori med pogoji trajnemu
in pravičnemu miru in gospodstvu pravice
v Evropi en pogoj. Čehi, Slovaki, Jugoslo-
vani: Zvezne vlade so vzele z zadovolj-
stvom na znanje izjavo, katero je podal
državni tajnik Združenih držav in goje že-
ljo, da se ji pridružijo in izražajo ob tej
priliki svoje živahne simpatije svobodo-
ljubnim narodnim stremljenjem češko-slo-
vaških in jugoslovanskih narodov.

Podmorska vojna proti Američanom.

Amsterdam, 10. junija. (K. u.) »Times«
poročajo iz Washingtona: Namestni tajnik
mornarice Franklin Roosevelt je izjavil:
Vodstvo ameriške mornarice je obvestilo
še koncem meseca majnika vse ladje in
obrežne baterije, da se bodo najbrže pri-
peljali sovražni podmorski čolni na obal
Atlantskega oceana. Tajništvo mornarice
je odposlalo svarilo prej, ko je kaj slišalo
o napadih podmorskih čolnov. Parniki in
jadrnice na morju in v pristaniščih so po-
svarili, jadrnic, ki vozijo počasi in nimajo
brezžičnih aparatov, niso mogli posvariti.
Gre vsaj za dva podmorska čolna. Vladni
krogi deloma sodijo, da je en podmornik
bojni čoln, drugi pa vozi zaloge in pripada
podmorniški vrsti »Deutschlanda«. Pod-
morniki uničujejo večino ladje s topov-
skim ognjem in z bombami; le v dveh slu-
čajih so napadli s torpedi. Položili so tudi
več min, dve so že odstranili.

Rotterdam, 10. junija. Poročila angle-
ških in ameriških časopisov dokazujejo
kakšen udarec so zadali nemški podmor-
niki sporazumovi vojski ob ameriški obali.
Ko so prišli prvi podmorniki, je sicer izja-
vil ameriški mornariški minister Daniels,
da Združene države ne prenehajo pošiljati
armad v Evropo, toda dva dni pozneje so
moralo že zapreti pristanišča. Odposlane
vojne ladje in letalci niso odkrili niti sledu
podmornikov. Razpisane nagrade niso do-
segle ničesar. Zahodne velesile trdo čutijo,
ker je ravno zdaj izostal ameriški uvoz.
Sonnino je sprejel včeraj v Rimu ameri-
škega veleposlanika in trdi se, da je po-
vedal Američan, da Amerika vsled nem-
ških podmornikov ne more pošiljati čet
čez ocean. Tukajšnji listi poročajo, da sta
izjavila tudi ameriški veleposlanik v Pa-
rizu in v Londonu, naj zdaj od Amerike ne
pričakujejo pomoči.

Wilson o ameriških vojnih ciljih.

Washington, 9. (Reuter.) Predsednik
Wilson je sprejel skupino mehiških
časnikarjev, ki potujejo po Združenih dr-
žavah, in izrazil svoje obžalovanje, da je
mehikansko ljudstvo stališče Združenih
držav napram Mehiki tako malo razume-
lo, čeprav je bilo odkrito prijateljsko in je
vedno zasledovalo načelo, da notranje za-
deve Mehike Združenih držav nič ne bri-
gajo. Čete, ki so jih poslale Združene dr-
žave, so imele le namen Mehiki pomagati
proti Lewisu, ki je onemogočil red v no-
tranjih zadevah Mehike. Gotovi vplivi,
očividno od strani Nemcev v Mehiki, so
postavili dejanske razmere v čisto napa-
čno luč. Sedaj je vse tako za nekaj časa —
in upam, da ta čas ne bo kratak — upliv
Združenih držav nekoliko prevladujoč v
svetovnih zadevah, ker so narodi, ki so
manj mogočni kakor nekateri največjih na-
rodov, prišli do prepričanja, da odkrito te-
žimo po nesebičnih uslugah in da jih ho-
čemo storiti enake mogočnim narodno-
stim sveta. S ponosom gledam v prihodnji
čas, ki bo, kakor upam, prišel, ko bomo
mogli očitno dokazati, da od uspeha te
vojske ne-le ničesar ne želimo, ampak da
ne bi tudi ničesar ne sprejeli. Ena najve-
čjih težav je bila prepričati evropske na-
rode, da Združene države ne zahtevajo za
sebe ničesar in da niso začele vojske za-
to, da dosežejo kakršnekoli gnotne, teri-
torijalne ali trgovske ugodnosti ali kaj dru-
gega podobnega.

Politične novice.

— Vsi za parlament. Z Dunaja, 10. t.
m.: V poslanski zbornici so bili danes
mnenja, da je postalo sklicanje parlamen-
ta v bližnjih dneh zelo verjetno. Pogaja-
nja med strankami in ministrskim pre-
sednikom so dobro napredovala in vidi se,
da tudi Čehi in Jugoslovani ne gredo za
tem, da bi parlament razbili. Poslanec dr.
Korošec, ki je bil v soboto v imenu Jugo-
slovanskega kluba pri ministrskem pre-
sedniku, se je o sestanku državnega zbor-
a izrazil zelo nadejno in je rekel, da
želi tudi krona, da se zbornica zopet
snide.

— Seidler razpusti zbornico? Dunaj,
10. junija. V kuloarjih je krožila danes med
slovanskimi poslanci vest, da ima dr. Sei-
dler dekret za razpustitev zbornice že v
žepu, da razpusti zbornico v trenutku, ko
bi hrupna obstrukcija hotela vprečiiti
razpravo.

— Poljsko zborovanje v Krakovu. Krakovsko zborovanje parlamentarne ko-
misije Poljskega kluba je veljalo novi raz-
vrstitvi strank v parlamentu in sestavi ve-
čine za ohranitev parlamenta. Vladi so oči-
tali, da je sklenila brestovski mir, a izpol-
nila ni nobene zahteve Poljskega kluba.
Posebno pa so ji očitali, da je sklenila na
Dunaju z Ukrajinci tajne pogodbe, s kate-
rimi se je zavezala, da izvede delitev Ga-
licije najkasneje do konca julija. Poleg te
radikalne smeri, ki je nasprotna Seidlerje-
vemu kabinetu, se je pa pokazalo tudi na-
gnetje do sprave, ki so ga v prvi vrsti za-
stopali varšavski gostje, ki so se sklicevali
pri tem na sedanje politične razmere.

— Grobarji hrvatske ustave. Pod tem
naslovom se bavi mažarska revija »Uj
Nemzedek« z znanimi aferami v hrvatskem
saboru in z odkritji bana Mihalovića o
Frankovcih. Nadalje se v tem članku očita
predsedstvu sabora in vladi, da je dovolila
govoriti v saboru ravno za časa potovanja
kraljevega para v Sofijo o grozodejstvih
Bolgarjev. List brani stranko prava in trdi,
da so imeli prav, ko so zahtevali odpravo
ustave na Hrvatskem, nato pa nadaljuje:
»Namen teh odkritij je jasen. Napačna po-
litika ogrskih vlad in hrvatskih banov je
dosedaj uničila unionistično stranko, a se-
daj je treba uničiti še stranko prava in
potem je koalicija edina možnost na
Hrvatskem, potem se bo uresničila Jugo-
slavija, četudi se Madžari postavijo na
glavo.« Končno poziva list bana, naj mu
razjasni vprašanje Pasiceve listine, barona
Nikolića, naj pove, zakaj ni dementirana
vest o paktu s Korošcem. Nadalje vpra-
šuje hrvatsko vladu in poročevalski urad,
po kakšnih načelih sestavlja svoja poro-
čila, ki jih pošilja v Pešto. — Frankovci
so torej dobili med Madžari vnete zavez-
nike.

— Hrvatski sabor se sestane še kon-
cem tega meseca. Pri tej priliki mislijo po-
daljšati mandate poslancev do na šest me-
secev po vojski.

— »Nemške čete naj vkorakajo na
Česko.« »Arbeiterzeitung« piše: »Kakšen
duh vlada med nemškimi nacionalci, priča
slednja vest: »Prejšnji teden sta govorila
na Volkstagu v Litomericih tudi poslanca
Kraus in Wichtel. Kakor poroča »Rum-
burger Zeitung«, da je poslanec Kraus
izjavil: »Proti Čehom, tem sovražnikom
države, je treba samo takega sredstva,
kakor sta ga vporabile nemška in avstrijs-
ka armada na Ukrajini: nemška ar-
mada na j v k o r a k a n a Č e š k o. Te-
daj bo vprašanje prehrane čisto drugače
urejeno in preskrbljeni bomo za prihodnje
leto z živili. Posl. Wichtel je očital
Čehom veleizdajalska stremjenja in je na-
glašal: »Na Češkem ne bo preje miru,
d o k l e r n e v k o r a k a n d e ž e l o n e m š k a
armada. Čehi so notranji sovražniki in z
njimi je treba ravno tako ravnati kot z
zunanji sovražniki.«

— Preprečena pot ogrskega policijs-
kega komisarja na češki shod. V Morav-
skem Hradišču se je vršil politični shod,
katerega se je udeležilo tudi mnogo ogr-
skih Slovkov, da manifestirajo za neod-
visnost Slovkov. Ogrska vlada je o tem
zvedela in poslala v Ogrsko Hradišče po-
licijskega nadkomisarja. Na obmejni po-
staji Wlarapasz je neki sprevidnik spo-
znal policijskega nadkomisarja in mu ni
dovolil, da bi se peljal naprej. Nadkomi-
sar je hotel nato nadaljevati vožnjo s po-
možnim vlakom. Postajenačelnik mu pa
tudi tega ni dovolil, kljub temu, da se je
legitimiral, da potuje po naročilu ogrske
vlade. Nazadnje se je hotel peljati s to-
vornim vlakom, a tudi to ni šlo. Medtem
je pa nadkomisar zamudil zvezo in se je
moral vrniti, ne da bi kaj opravil. Češko
časopisje poziva sedaj poslance, naj Sei-
dlerja vprašajo, če je on dovolil, da smejo
češke shode na Moravskem kontrolirati
ogrski policijski uradniki.

— Šlezjska narodna manifestacija. Dne 2. junija se je vršil v Nošovicah pri
Fridku velik javen shod podbezidskega
šlezjskega prebivalstva. Shod je bil nepri-
čakovano navdušena manifestacija velike-
ga okrožja dvajsetih občin v okolici te-
šinski. Prišli so ljudje tudi iz češkopolskih
obmejnih krajev, iz Tošinovic in iz Dom-
bratic. Govorila sta državna poslanca Witt
in Pavlok in češki shod je tu demonstriral
za pravice češkoslovaškega naroda, v prvi
vrsti za samostojno češkoslovaško državo.
Poslanec Witt (soc. demokrat) je govoril
o političnem položaju, pojasnil početek
trokraljeve deklaracije in potrebo češko-
slovaške države kakor edino sredstvo proti
nemškimi aspiracijam. Nastopil je proti
Czerninovi politiki in proti »okroirkam«,
posebno pa še proti poglobitvi nemško-
avstrijske zveze brez vednosti udeležencev
avstrijskih narodov. Kazal je na kričeče
razmere današnje šlezjske dežele. —
Agrarni poslanec Pavlok je govoril zlasti
o kulturnih potrebah v Fridku in okolici,
o zanemarjenem češkem šolstvu, o dvo-
nem vladnem vatlu, o nasilni germanizaciji
in propadanju narodnega življenja v Te-
šinu, proti čemur je treba nastopiti z vsemi
silami. Naposled je prebral resolucijo, v
kateri češko prebivalstvo v Beskidih do-
stojno, a odločno, protestira proti delitvi

češkega kraljestva, hvali državnopravno
deklaracijo, kakor tudi druge slovesne iz-
jave češkega naroda in obeta, da bo vztra-
jalo v boju za samostojno češko-slovaško
državo. Po končani prisegi je množica za-
pela narodno himno, nakar se je krasno
uspeli navdušujoči shod razšel.

— »Volkstag« na Dunaju. V nedeljo,
dne 16. t. m. se vrši na Dunaju v prostorih
mestne hiše že napovedani volkstag vseh
nemških strank. Zborovanje bo vodil žu-
pan dr. Weiskirchner. Govorili bodo med
drugimi tudi dr. Eger iz Ljubljane o jugo-
slovanskem vprašanju, dalje Angerer,
Wolf, Kuschak, dr. Mataja, dr. Titta in
poslanec Pacher. — In nam prepovedujejo
shod za shodom z ničevimi pretvezami!

— Proti tridentinskemu škofu. Nem-
skonacionalne stranke so poslale v sobo-
to k ministrskemu predsedniku dr. pl.
Seidlerju svoje zastopnike. V zadevi ne-
davno objavljenega pastirskega pisma tri-
dentinskega škofa dr. Endrizzija, ki je ta-
čas interniran v Heiligenkreuzu, je posl.
Krafi v imenu nemških Tirolcev zahteval,
naj tridentinske škofovske stolice v bo-
doče ne zasede več laški škof, ki daje ko-
ristim svojih italijanskih soplemenjakov
vedno prednost pred vsemi drugimi.

— Spor med županom v Bocnu in ti-
rolskim namestnikom. Iz Bocna poročajo,
da je med tirolskim namestnikom grofom
Meranom in občinskim zastopom v Bocnu
nastal resen spor. Namestnik je namreč
pozval k sebi župana dr. Perathonerja in
mu očital, da je premalo patrijotičen in
da ne deluje za vojno posojilo. Dr. Pera-
thoner, ki je star 70 let, je opozarjal na
svoje 24letno županovanje in na dejstvo,
da je mesto Bocen podpisalo 3.500.000 K
vojnega posojila, torej polovico občinskega
premoženja. Končno je župan zahteval od
namestnika zadoščenje, ki mu ga pa na-
mestnik ni hotel dati. Nato je dr. Peratho-
ner hotel odstopiti kot župan, vendar tega
ni storil, da ne bi prišel na njegovo mesto
vladni komisar. Občinski svet v Bocnu je
soglasno odobril stališče župana in odlo-
no zavrnil obdolžitve namestnika.

— Volilna pravica na Poljskem. Iz
Varšave poročajo 10. t. m.: Poljski regent-
ski svet je odobril sklep ministrskega sve-
ta, tičeč se sklicanja državnega sveta, ki
se slovesno odpravi 22. t. m. Načrt za de-
želnozborsko volilno pravico vsebuje sploš-
no, enako, tajno in direktno volilno pra-
vico z gotovimi lastnostmi proporca. Vsak
volilni okraj voli po več poslancev na po-
dlagi volilnih imenikov. Aktivno volilno
pravico ima vsak državljani, ki je dopolnil
25. leto, pasivno pa vsak, ki je dopolnil
30. leto starosti. Načrt volilnega reda za
senat (zgornjo zbornico) določa, da mora
biti polovica članov izvoljenih, polovica
pa imenovanih.

— Poljaki proti vladi. Krakov, 10. ju-
nija. (Kor. ur.) Parlamentarna komisija
Poljskega kluba je sprejela danes po dva-
dnevem posvetovanju več sklepov, v ka-
terih se pooblašča Poljsko kolo, naj prie-
ne pogajanja s parlamentarnimi skupinami
glede nedeljivosti Galicije. Poljsko kolo
se nahaja v opoziciji proti sedanji vladi in
zahteva takojšnje sklicanje parlamenta.
Nadalje naroča parlamentarna komisija
predsedništvu Kola, naj skliče že v pri-
hodnjih dneh plenarno sejo Kola v svrhu
volitve predsednika Kola.

— Otvoritev poljskega državnega
sveta. Poljski regentski svet je potrdil
sklep ministrskega sveta o vpoklicu dr-
žavnega sveta, katerega bodo 22. t. mes.
slovesno otvorili. Načrt volilnega reda za
deželni zbor je sestavljen po načelih sploš-
ne, enake, tajne in direktne volilne pra-
vice s proporcijam načinom volitev. Ak-
tivno volilno pravico dobe vsi državljani s
končanim 25. letom, pasivno s končanim
30. letom. V senat bodo polovico senator-
jev volili, drugo pa imenovali.

— Predsednik turške zbornice na Du-
naju. Dunaj, 10. junija. Včeraj je povabil
zbirnični predsednik dr. Groß predsednika
turške zbornice Adil Beya, ki se je mudil
na Dunaju na večerjo, katere so se ude-

Amerika prihaja prepozno

s svojimi grožnjami in pripravi, da bi
zadržala poraz entente. Ko bo svojo novo
armado opremila in izvežbala, bo morala
spet pričeti zgubljeno vojsko in jo bo prav
tako zgubila kakor orjaška Rusija. Vendar
pa hitimo, da na vsakem bojišču prehitimo
Amerikance, tudi na bojišču financ. Naši
vojaki bodo gotovo storili svoje, vršimo pa
tudi mi svojo prvo in nujno dolžnost:

8. vojno posojilo!

ležili tudi turški poslanik Husejn Hilmi paša, ministrski predsednik, predsednik gospodarske zbornice kakor vsi podpredsedniki.

+ Poznanjski Poljaki iztrgali Nemcem državnozbornski mandat. Poljaki na Nemškem zaznamujejo velik uspeh. Dne 6. t. m. so se vršile v glivicko-lublineckem okraju nadomestne volitve za nemško zbornico po umrlem poslancu-Nemcu Warla (centrum). Mandat je bil trdna nemška posest. Šele leta 1907. so si priborili prvi Poljaki mandat, ko je bil izvoljen duhovnik Jankowski. Toda leta 1912. je s par glasovi zopet prešel mandat v nemške roke. Toda sedaj so vkljub vsem nasilnostim od nemške strani zmagali Poljaki. Izvoljen je poslanec Korfany (Poljak) s 12.500 glasovi proti skupnemu kandidatu nemških strank dr. Nahlertu (centrum), ki je ostal z 8000 glasovi v manjšini. Poznanjske Nemce je ta volitev zelo razburila. Pri poznanjskih Poljakihi se je samozavest zelo dvignila. Nemške stranke pripisujejo ena drugi krivdo poraza.

+ Oddaja premoženja v Nemčiji. Glavni odsek nemškega državnega zbora je razpravljal o Grobenovem predlogu o davku na lastnino. Leta 1918 naj bi znašal vojni davek na dohodke in premoženje fizičnih oseb in sicer od letnega dohoda 20 tisoč mark 5 do 20, od pomnožene vsote dohodka med vojsko od 5 do 20 odstotkov, od premoženja, ki znaša vsaj 20.000 mark, 1 do 3 odstotke. Državni zakladni tajnik je izjavil, da se zvezni svet ne upira želji enkratne oddaje premoženja fizičnih oseb, nikakor pa ne pritruje dohodninskemu davku. Ker so pritrujevali tajniku govorniki vseh strank, se bo dobila pot sporazuma med zveznim svetom in državnim zborom.

+ Zasebna mirovna pogajanja v Švici. Iz Berna poroča 10. t. m. korespondenčni urad: List »Daily Mail« je nedavno poročal, da je po naročilu nemškega državnega kancelarja profesor dr. Quidde naznanil v Švici živečemu amerškemu profesorju Heronu nemške mirovne pogoje in da jih je ta ogorčenje odklonil. Časopisje sporazuma je otvorilo na to poročilo kompanijo proti takozvanim nemškim mirovnim stremeljem. Znani inozemski pacifisti dr. de Iony van Beek en Donk je izjavil, da je on podvil iniciativo za ta razgovor, da je bil zraven in da je zahteval Heron sam strogo zaupnost za predpogoj razgovoru. Quidde mu ni dal nikdar nobenega naročila, marveč je govoril z njim o stanju vprašanja kot zasebnik.

+ Dunajski »Abend« je začel 10. t. m. po daljšem prestanku zopet izhajati pod naslovom »Der neue Abend«.

Dnevne novice.

— Knezoškoof dr. Jeglič častni občan Vrhnike. Občinski svet Vrhnike je izvolil v svoji seji dne 9. t. m. knezoškofo dr. Ant. Jegliča za častnega občana. Hkrati je črtal dr. Šusteršiča in dr. Lampeta iz seznama svojih častnih občanov.

— Vojaška odlikovanja. Vitezki križec Leopoldovega reda za vojno dekoracijo in z meči je dobil major generalnega štaba Rudolf Lukanc pl. Savenburg. — Red železne krone 3. vrste za vojno dekoracijo in z meči je dobil stotnik generalnega štaba Ferdinand Janež. — Ponovno Najvišje pohvalno priznanje z meči je dobil nadporočnik avditor 27. črnovojniškega okrajnega poveljstva Ivan Vuk. — Vitezki križec Franc Josipovega reda za vojno dekoracijo in meči je dobil domobran. intendant nekega strelskega divizijskega poveljstva Franc Beuk. — Najvišje pohvalno priznanje z meči sta dobila vojni kurat 153. črnovoj. baona Franc Letonja in vojni kurat 10. črnovoj. baona Bogdan Lendovšek. — Najvišje pohvalno priznanje je dobil nadporočnik rač. vodja 2. gor. str. p. Ivan Pibernik. — Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil nadporočnik-avditor dr. Franc Zisher, pri nekem vojnem sodišču.

— Za polkovnika je imenovan podpolkovnik 3. težkega topniškega polka Vladimir Pirnat.

— Dr. Krekova akademija na Rakeku. V proslavo majniške deklaracije bo na Rakeku v nedeljo, dne 16. t. m., ob 3. uri popoldne akademija v prostorih Slov. kat. izobraževalnega društva s sledečim sporedom: govor, petje, igra dr. Kreka »Tri sestere«. Zabavni del z godbo in šaljivo loterijo se vrši po predstavi v prostorih restavracije A. Domicelj. Čisti dobiček pripade po polovici v prid Krekovemu domu in oslepelim slovenskim vojakom.

— Umrli je posestnik in krojaški mojster v št. Vidu nad Ljubljano g. Anton Jovan, brat ravnatelja vojničnega zavoda g. Janka Jovana. Pri vojakih si je nakopal hudo bolezen, kateri je sedaj podlegel. Zapusča vdovo in tri otročiče.

— Dolenja vas pri Ribnici. Preteklo nedeljo se je otvorila novozgrajena cesta, ki veže vas Prigorica s Hribom in farno cerkevjo. Prej je vodila ozka, mestoma neprehodna steza, zdaj se širi 2 in pol do 3 metre široka cesta. Bila je zelo potrebna.

Več posestnikov, posebno gospodarski odbor Dolenjevski, so odstopili potrebni svet brezplačno, vse stroške pa je pokrila s prostovoljnimi doneski vas Prigorica. Za zgradbo ima glavne zasluge deželni poslanec Škulj, ki je cesto ob obili udeležbi izročil prometu. Ob otvoritvi je bila cesta okinčana z več slavalok in lepimi napisi, med katerimi je blestel: »Krasila boš Jugoslavijo!«

— Iz kočevskega okraja. Menda ni kmalu kje tako ostre kontrole kot je v našem okraju. Kontrole, kjer naj ljudstvo trpi. Pride znani Verderber in mimogrede zapleni posamniku 100 kg žita, pošlje voz in ga odpelje; pozneje se uradno dokaže, da je v prvi sapi polovico preveč zaplenil, uradno se konstatira, da je kmetu vse eno treba pustiti za seme tudi nekaj prosa. Če se ljudje pritožijo proti županu, da moko napačno deli, tedaj znani Verderber ne preišče županovih manipulacij, marveč preišče kmeta, ki se je pritožil in ga pritisne v revizicijo. To je uradniška modrost, ki mora ljudstvu imponirati. Če je mlinar morda kaj prekršil, se mu zapleni cel voz moke, da trpi do 50 kmetov in kajzarjev, da gre le moka Kočevjarjem v mesto. — Grozni so prizori, ki se dan za dnem odigravajo na postajah od Kočevja do Dobropolj. Revam, ki so dva dni daleč prišle po poliči moke, se jemlje neizprosno. Ko je pa ljudstvu treba kaj nakloniti, kje pa so takrat razni oficijali in komisariji, se ljudstvo vprašuje. Pri nas so občine, ki še danes niso dobile sene plačanega nad eno leto. Koliko je kmetov, ki dodatne vsote od 17 do 23 K niso dobili! Kje so pa revizije glede razdeljevanja usnja! Baj trgoška zbornica daje usnje po zmernih cenah, kdo to čuti pri nas! Kje je kontrola tu? Po kašćah, po mlinih večne kontrole; tako so v velikolaškem okraju kaznovani prav vsi mlinarji vsled tega ali onega prestopka, v cellem sodnem okraju morda dve izjemi. Vprašamo, komu so te revizije v korist? Skupnosti silno malo. Pobriganje se vi, kontrolorji in revizorji pa nadzorniki in kako se že zvejo z oblastjo nad ljudstvom obdarjeni ljudje tudi enkrat za neplačano s eno in usnje v naših občinah.

— Nesreča pri vežbanju z ročnimi granatami. Iz Inomosta poročajo: Poročnik cesarskih lovcev Siegfried Frenner je poučeval vojake, kako naj rabijo ročne granate. Vsled nesrečnega slučaja se je vžgala vrstica pri granati. Poročnik je takoj spoznal, da bo v par minutah sledila eksplozija. Prijel je ročno granato in tekel proti izhodu barake, da bi granata razpočila na prostem. V tem trenutku pa je stotnik zagledal stotnijo vojakov, ki so korakali nasproti. Hitro je dal povelje: »Na tla! Ročna granata!« Vojaki so sicer sledili povelju, ali v naslednjem trenutku je granata razpočila in ranila 9 mož omenjene stotnije. Poročnik Frenner sam je bil tako ranjen, da je še isti dan umrl. Tudi od ranjenih vojakov sta dva že umrla.

— Vabilo na občni zbor društva »Misijska zveza« dne 17. junija ob pol 5. popoldne v prostorih »Dobrodelnosti«.

— Koča na Kamniškem sedlu odprta. Slovensko planinsko društvo naznanja, da je njegova Kamniška kočica na Kamniškem sedlu že odprta in oskrbovana. Pot je lepa, brez snega, flora se razvija in vsak dan višje pomice; cvete že tudi sleč (rhododendron), avrikule itd., in ker je že tudi toplo vreme, je priporočati izlet na to po svojem razgledu in lahkem pristopu znano točko. Koča je oskrbljena z dobro pijačo in za potrebo tudi z jestvinami, dobi se vedno čaj in druge tople pijače. Priporočila se pa, da jemljejo turisti kruh s seboj.

— Nemški poštarji v Sarajevu. Listi poročajo: Minuli teden se je mudil v Sarajevu predsednik državne zveze nemških poštarjev Pavel Pogačnik, da tam govori svojim tovarišem, ki se jih je zbralo do 60, višjih in nižjih, o njihovih potrebah in zahtevah zlasti v narodnem oziru. Teh 60 nemških poštarjev naj tvori mostnico za nemški most do Balkana. Mi pa naj bi se ne smeli ganiti!

— Vojne ujetnike, ki se vračajo iz Rusije prosi Jožefa Sluga, Begunje 103 pri Rakeku, da bi ji naznanili, ako bi kaj vedeli o njenem soprogu Jakobu Sluga, ki je služil pri K. k. Lir. 5 III. v Pulju. Zadnjič je pisal 14. marca 1915 iz Galicije — vojna pošta 48. Najbrže je bil v Galiciji vjet in odpeljan v Rusijo.

— Krušni izgređi v Lvovu. Iz Lvova poročajo: Vsled pomanjkanja kruha je na posameznih cestah prišlo do nemirov, med katerimi so vplenili nekatere trgovine, med njimi trgovino za obleko, last dunajske tverke Kohn. Policija in vojaštvo sta zopet napravila red in pri tem zaprla celo vrsto demonstrantov.

— Demonstracije in izgređi v Lvovu. Kakor poročajo lvovski listi, je prišlo dne 7. t. m. v Lvovu do demonstracij in izgređov. Vzrok: aprovizacija. Množica je udrla v prodajalne z živili in plenila. Več oseb je ranjenih.

— Vprašanje vojnih ujetnikov v Rusiji. Vojno ministrstvo poroča uradno, da je dovolila ruska vlada po dolgotrajnih

pogajanjih odpotovati v Rusijo komisiji za preskrbo vojnih ujetnikov, ki bo poslovala tam, dokler jih bodo zamenjavali. Odpotovanje je odpotovalo 2. t. m. z Dunaja. Vodi ga generalni major Krejči. Položaj se bo vojnim ujetnikom kljub izrednim težavam izboljšal in ujetniki se bodo vračali hitreje domov, kakor dozdaj. Dopisi v zadevah vojnih ujetnikov naj se prejkoslej pošiljajo c. in kr. vojnemu ministrstvu (10. oddelek).

— Hranilni in posojilni konsorcij I. spl. urad. društva Avstro-Ogrske v Ljubljani je kot poslovalnica za vojnoposojilna zavarovanja razposlal na vse c. kr. davčne urade tozadevne prospekte, ter se isti naprošajo, da jih namenu primerno oddajo oblastnim in interesiranim strankam v njih okolišu.

— Umrli je v Splitu Marta Katuranič-Sore, stara 103 leta.

— Huda slana je v občini Dragi uničila po vsej dolini fižol, krompir, koruzo itd. Škoda je velikanska. Uboga občina, ki je že tako brez živeža, gleda s strahom v prihodnost. In sedaj je vse uničeno. Jeseni naj nam še vlada kaj rekvirira, potem bomo čisto uničeni.

— Trgoška in obrtniška zbornica za Kranjsko v Ljubljani ima v četrtek, dne 13. junija t. l. ob 4. uri popoldne v zborniških prostorih (Beethovnova ulica 10, I. nadstropje) redno javno sejo z naslednjim redom: 1. Predložitev zapisnika zadnje seje; 2. Naznanila predsedstva; 3. Naznanila tajništva; 4. Volitev predsednika, podpredsednika, prozornega predsednika in treh računskih pregledovalcev; 5. Zbornični račun za l. 1917; 6. Prošnje za podporo: a) avstr. družbe Rdečega križa; b) slovenskega odbora za preskrbo invalidov; c) Odilijinega zavoda za slepce; 7. Personalije; 8. Tajna seja.

— Stavka stavcev v Varšavi traja dalje. Diference med stavkajočimi in med lastniki tiskaren so še tako velike, da je malo upanja, da bi se stavka v bližnjem času končala. Nasprotno pa se je med uredniki in izdajatelji listov dosegel sporazum.

— Visoka starost. V mestu Cagliari na Sardiniji je umrl profesor bogoslovja Polla, star 105 let. Polla je bil še malo pred smrtjo duševno in telesno čil.

— Prodaja posestva ob avstrijski Rivieri. Pod tem naslovom poročajo nemški listi: Julija se bo v nekem pristaniškem mestu avstrijskega dela Kvarnera, ki je izhodišče graške železnice, prodalo potom družbe 8000 štirirajskih sežnjav obsegačo zemljiško posestvo. Cena za štirirajski sežanj znaša 100 K. Ako hočejo interesirani nemški krogi preprečiti, da bi prišlo posestvo v slovenske roke, se jim priporoča, da stvari posvete pozornost.

— Vojna pošta. Občinstvo se vnovič opozarja, da je treba vojnopoštne zavitke dobro zatvoriti in vedno tudi označiti vsebino in da je v lastnem interesu priporočljivo, da se vložijo v pošiljatev razven predpisanega naslova tudi natančen seznam vsebine.

Ljublanske novice.

Ij Težko obolel. Kakor nam poročajo iz Gorice, je tam težko obolel znani odvetnik dr. Pavletič, ki se je v mestu mudil po opravih. Zadel ga je kap. Prenesti so ga morali v bolnišnico. Dr. Pavletič je po izbruhu vojske z Italijo pribežal v Ljubljano, kjer je vodil pisarno dr. Šusteršiča. Dr. Pavletiču, ki ga je vse cenilo kot odvetnika in spoštovalo kot človeka, želimo, da bi čim prej okreval.

Ij Za črnovojniškega sodnega praktika je imenovan tit. desentnik z enoletnimi prostovoljskimi znaki 2. gor. strelskega polka dr. jur. Ivan Mazek.

Ij Poročil se je danes g. Ernest Lah z gđno. Heleno Bajde.

Ij Smrtina kosa. Umrli je dne 10. t. m. g. Franc Saller, deželni računski nadoficijal v p.

Ij Deželna zadruga dimnikarjev na Kranjskem v Ljubljani je vsled druginjskih razmer zvišala maksimalne cene dne 15. julija 1908 št. 15.502 in sicer pavšalirana dela za 30 odstotkov in štedilnike za 50 odstotkov, nočno delo v gostilnah in restavracijah po delu in obsegu.

Štajerske novice.

š Slana. Od Velike Nedelje poročajo: Po dravski dolini je 5. t. m. jutraj huda slana uničila ves fižol, buče in celo koruzo. Koliko je napravila škode rži in pšenici, se bo pokazalo šele v par dneh. Vinogradom, ki krasno kažejo, je zaenkrat prizanesla. Tudi iz raznih drugih krajih poročajo o veliki škodi, ki jo je napravila slana.

š Vroča kri. V Eggenbergu je tam konfinirani Italijan Giovanni Venutti, oče 6 otrok, z nožem zabodel v trebuh 42letno Antonijo Budua, ki mu je gospodinjala. Tudi Budua ima 6 otrok, njen mož je pogrešan že od začetka vojske. Zeno so prepeljali v bolnišnico, vročerknega Italijana pa v zapor.

š Promet na progi Spielfeld-Ljutomer. Na progi Spielfeld-Ljutomer so zveze že itak zelo neugodne, poleg tega pa vlaki ne čakajo na brzovlak glavne proge, če ima le količjak zamude. Vsled tega morajo potniki pogosto 7 do 8 ur čakati na zvezo.

š V pijanosti okraden. Posestnik Rok Pilko iz Kamenika je v družbi vlačuge Cecilije Kunst v neki gostilni na Grobelnem tako dolgo popival, da je pri mizi zaspal. Na to priliko je Kunst čakala. Vzela je Pilku iz žepa listino, v kateri je bilo 3200 kron in se izgubila. Tatice so še isti dan prišli in izročili okrajnemu sodišču v Rogatcu.

š Goljujija. Iz Konjic poročajo: Orpžniki so aretirali superarbitriranega črnovojnika Huberta Santschitza iz Konjic, ker je nekemu trafikantu v Celju izvalil tobak in denar, češ da mu bo poceni dobavil živila. Tobak je Santschitz prodal natakarcam v Konjicah, ki so ga zmešale z nadomestkom in prodajale cigarete po 20 v. Škode je okoli 1000 kron.

š Iz strahu pred smrtjo vsled lakote se je v Brucku na Muri (Gornje Štajersko) obesil delavec Johann Handler.

Koroške novice.

k Celovski cenzor se uči od ljubljanskega. Čudom smo gledali na veliko belo liso v »Slovenec«, napravljeno od ljubljanskega g. cenzorja z rdečim svinčnikom (ali pa je bil morda moder?) v poročilu o slovenskem taboru v Družmirju pri Šoštanj, ki je bil od visoke vlade sicer prepovedan, pa je vendar privabil toliko svetlo uniformiranih uradnikov, orožnikov in vojakov, ne včevši tisoče slovenskih obiskovalcev, ki so vkljub vsemu in vsemu temu prišli ter se brez govorov navdušili za našo sveto stvar. Mariborska »Straža« nam je potem pa neovirano poročala, kako se je vse lepo in dostojno izvršilo. A glej, celovski »Mir« zopet ne sme poročati resnice, ter ima v zadnji številki 23. prav do pike isto belo liso, kakor se je ž njo prej pobahal »Slovenec«. Iz tega sledi, da celovski g. cenzor pridno prebira »Slovenca«, kar mu je gotovo le na korist, našemu listu pa na čast, in da pridno posnema zglede, ki mu jih daje ljubljanski cenzor, naš ljubi koroški rojak g. dr. M. Skubl. Sledi iz tega pa tudi, kako potrebna nam je zedinjena Jugoslavija že zato, da bo poskrbljeno, da nam cenzura, dokler nam je milostno nebo še pusti, ne bo v Celovcu in Ljubljani neusmiljeno črtala tega, kar je v Mariboru in Trstu dovoljeno.

k Jugoslovanska »Hetze«, kriče zopet »Fr. Stimmen« št. 126. Kaj se je zopet zgodilo groznega? Ta čedni list je staknil, da se prodajajo na Kranjskem (ali samo tam?) razglednice s podobo pokojnega dr. Kreka in načelnika Jugoslovanskega kluba dr. Korošca s primernimi napisi. Zlasti napis na dr. Koroščevi razglednici jih vznemirja, ker se glasi: »Dvignite glave, ker približuje se vaše odrešenje.« Pravi, da to razume vsakdo, hvala jugoslovanski »hujskariji«, in nadaljuje: »Tako se na jugu monarhije nekaznovano goji odkrita veleizdaja v velikem in malem«, ter dostavlja: »Und der Herr in seiner Huld, sieht auch diesen mit Geduld...« Tako list, ki je črtal iz svojega besednjaka besedo »Kaisertreu«!! — Povemo ljudem okrog »Fr. St.« samo, da res hočemo biti »odrešeni«, namreč nemških valpetov in raznih tednov, ki mašijo liste te baže!

k O pokojnem K. Linhartu, ki je svoj čas šemiral pri volitvah tudi na Koroškem za Nemce, so prinesli razni nemški listi komunike, kakor je bil doposlan o njegovi smrti iz Ptuja, in v katerem proglašajo, da je po svetu zaslovel po zadnji avdiciji pri cesarju. Dočim drugi listi pišejo, da je bil voditelj »der kaisertreuen Štajerc-Slovenen« (cesarju zvestih Štajerčevih Slovencev), so celovške »Freie Stimmen« potvrdile besedo »kaisertreu« v »heimattreu«. Kateri »domovini« naj bi bil Linhart, potem, ko je zatajil svojo mater, zvest, ne bomo raziskovali. Pribijemo samo, da glasilu koroških vsenemcev za besedo »kaisertreu« nima več prostora, dočim ovaja Jugoslovane številko za številko z — veleizdajalci!

k Umrli je dne 3. t. m. na Lešah pri Prevaljah odličen slovenski kmet Jož. Metarnek na bolezn, ki si jo je bil nakopal v vojni. Bil je tudi občinski odbornik. — V Prevaljah je preminul vrli 15letni Maks Bezjak, sin ugledne družije. — V Šmarjeti pri Telenbergu so umrli posestnik Urb. Schwarz vsled bolezni, nakopane na vojnem polju, 78letni Jur. Oswald in 81letna H. Jese. — V Žopražah pri Vrbi je umrl ugleden posestnik Henr. Vurcer, star 56 let. N. p. v m.!

k Židje se pridno razširjajo po nemškem Koroškem. Ne samo okrog Vrbskega jezera jih je vse polno, tudi v Špitalu so si kupili že dvojce večjih posestev. Dopisnik koroškega dnevnika v svoji naivnosti zahteva, naj »volkstagi« bolj energično varujejo arično posestveno stanje. Ali siromak ne ve, da so te prireditve samo podlo hujskanje zoper Jugoslovane?

Najvarnejša zastava miru

je
popolen uspeh

8. vojnega posojila

k Razno. V Trdnjavi pri Vrbi so začeli kopati premog, ki ga bodo spravljali po žični železnici preko Drave v Področje. — V »nemški« Vrbi ob jezeru letos zelo pospešujejo prihod letoviščarjev, kajpak ponajveč židov. Domačini pa stradajo. — Po nekaterih višje ležečih krajih je minuli teden slana napravila občutne škode. — k Nezgode. V Leitgebovi parni žagi v Sinčivasi je prišel 14letni sin nekega delavca med jermene, ki so ga zdrobili tako, da je bil na mestu mrtve. — Dne 1. junija je pogorel na Dješkah p. d. Vrhovnikov skedenj. Živino so rešili, zgorela pa je vsa oprava, orodje in stroji, poslom obleka in 800 K denarja. Škoda znatna. — Ko je vozil stello iz gozda, se je ponesrečil 42letni posestnik Al. Skuk, p. d. Pahtev v Potočah pri Libeličah. Ob cestnem bregu se je prevrnil težki voz na njega. Ko ga je prišla iskat žena in sosedje, so ga morali potegniti mrtvega izpod voza.

Primorske novice.

p Iz Bovca nam poročajo: Vrnili so se skoraj vsi begunci v svojo domovino. Med tem je g. Strausgitt otvoril gostilno in kavarno. Napis nad vrati je sledeči: »Grand Cafe Flitsch«. Zraven tega stoji v lokalu samem poziv: »Es wird ersucht, sofort zu bezahlen!« Kako pridemo mi do tega? Zahtevalo slovenski napis in upamo, da se bo to v kratkem zgodilo.

p Ribolov v Kvarneru. Ribiškemu društvu »Nekton« na Reki bo dala vlada 400.000 K brezobrestnega posojila za nabavo novih ladij, ki jih že grade. Sprejeli so tip danske ribiške ladje, ki so ga primerno izpremenili. Ribiške ladje bo spremljala večja ladja, ki bo urejena tako, da bo mogla na mestu izyršiti vse manjše poprave na ribiškimi čolnih. Razen tega bo na njej ledenica, kamor bodo sproti spravljali nalovljene ribe.

p Brzovlak Reka-Budimpešta začne 15. t. m. zopet voziti.

p »Reška družba za industrijo in nepremičnine« se je ustanovila te dni na Reki z glavnico 1.500.000 kron. Za družbo stoji budimpeštanska hipotekarna banka.

p Goriškim beguncem v pomoč. Dekliška Marijina družba v Sv. Ivanu pri Trstu je nabrala znesek 135 K za goriške begunce in ta znesek poslala Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani. Bog povrni!

Prosveta.

pr »Neue südslavische Rundschau«. Prva številka imenovane revije je izšla v založbi »Hermes« v Zagrebu. Urejuje dr. N. Kreković. Cena celoletno 32 K; izhaja dvakrat na mesec.

pr Lužiško-srbska literatura. Naši najmanjši slovanski bratje — Lužiški Srbi — ki so svoje dni pripadali k češki kroni, morajo tudi plačevati krvavi davek sedanje svetovne vojske. Njih narodno življenje je bilo jako zatirano. Adolf Černy je napisal o tem sestavek v »Narodu« z dne 27. grudnia 1917 pod naslovom: Lužiški Srbi v vojski. Narodni duh je bil sicer zatiran, a ne zatrt. O tem priča nepričakovana vztrajnost lužiških literatov, ki pri dno delajo vkljub težki vojni dobi. Vkljub temu, da jim je vojska vzela mnogo literatov in kljub temu, da je število časnikov in časopisov padlo na piclo število, vendar ne obupavajo. Častno se bojujejo na polju duhovne kulture. Njih »Srbske nowiny« in pa »Katholski posol« se dobro držita. Tudi časopis Matice lužiške, ki ga ureja znani učenjak dr. A. Muka, govori in priča o srbskolužiški narodni prosveti. V zakasneli številki z 1. 1916. beremo Mukov članek »K stoletnici Jana Arnošta Smolerja«, čigar jubilej ni mogel biti dostojno praznovan — in delo profesorja Kapraserja »Povestnica Gorenje in Dolenje Lužice za časa češke vlade«. Ravno izšli zvezek z 1. 1917 je prinesel dragocen »Lastni životopis I. A. Smolerja«, ki ga je izdal Adolf Černy. Smolerjev životopis je zanimljiv, ker so v njem opisani lužiško-češki kulturni stiki. O lužiški vztraj-

nosti in neupogljivosti priča tudi to, da so se v današnji kruti dobi lotili velikega podjetja, t. j. izdajanja »Nemško-lužiškega slovarja«, ki ga vodi Rezak. Od 1. 1916. so izšli do danes trije zvezki do črke G. To je najboljši lužiški odgovor na nemško nasilje in prezirljivost. I Nemci in mlačni Lužičanje se morejo seznaniti s pristno lužiško-srbsko govorico!

Narodno gospodarstvo.

g Informacije pri trgovski in obrtniški zbornici. Interesentje dobe pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani pojasnila o ministrski odredbi z dne 13. maja 1918, drž. zak. št. 173, zadevajoč uravnavo prometa s cunjami; o novih ravnalnih cenah za čebelni med avstrijskega izvora; o ravnalnih cenah za ogrske salame, ki jih oddaja avstrijska osrednja nakupna družba; o ravnalnih cenah za inozemski sir; o razmerah na svetovnem trgu za svilo leta 1917; o zopetnem pridelovanju naravnega indiga v Indiji; o premembni razglašaležninske komisije z dne 28. aprila 1917, zadevajoči dolžnost prijave za zaloge železa (od 1. junija dalje je treba prijaviti vso zalogo v ministrski odredbi z dne 9. avgusta 1917, drž. zak. št. 336 označene železine, brez razločka množine); o neki holandski banki, ki se ponuja za nakup avstrijskih in ogrskih državnih papirjev (svarilo!); o mednarodnih letnih semnjih v Amsterdamu. Informacije je le pri krajših poročilih mogoče dati tudi pismeno.

g Pomanjkanje otrobov. Po mlinih manjka žita in zato je zmanjkalo tudi otrobov. Deželno mesto za krmila ne more tedaj zaenkrat ugoditi vsestranskim in obilnim naročilom na otrobi, ki prihajajo od občin in drugih odjemalcev. Oddaja pa sedaj mela s n o k r m o za konje, govejo živino in prašiče, in klejno moko za prašiče.

g Prodaja letošnjega sena je po novi naredbi brez vednosti županstva in brez dovoljenja prepovedana. Kdor hoče tedaj seno prodajati drugim strankam ali ga kupovati, se mora zglašiti pred vsem pri županstvu dotične občine. Za prodajo do 5 q sena, ki ostane v domači občini, daje potrebno dovoljenje županstvo, za večje množine pa in za seno, ki gre iz dotične občine v druge kraje, je treba dovoljenja, ki ga daje potom županstva deželna poslovalnica za suho krmo (do sedaj deželno mesto za krmila, oddelek za seno in slamo).

g Kuponi ruskih državnih papirjev. Nova ukrajinska vlada je izdala 4. maja t. l. oklic, da sprejemajo državne blagajne kupone nekaterih ruskih novih in starih dolgov v plačilo. Opozarjamo na to lastnike ruskih državnih papirjev, katerim dosedaj ni bila dana prilika, da bi svoje kupone vnovčili. Inkaso preskrbi in pojasnila daje Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani in njene podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

g Železo raznih profilov za obrtnike ter pločevino bo skušal preskrbeti Zavod za pospeševanje obrti na svoj račun. Da bo dobil za svojo vlogo potrebno podlago, naj priglasijo Zavodu za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22 obrtniki, ki si drugim potom ne morejo preskrbeti tega materiala, natančno najmanjše množine, ki jih rabijo za dobo treh mesecev s popisom kakovosti. Obenem naj navedejo na prigrasu število svojih delavcev, pomočnikov, vajencev itd., kar naj potrdi pristojno županstvo. V prigrasu naj se tudi navede, ali se rabi material za stavbene ali poljedelske namene oziroma koliko za vsako vrsto dela. Priglasil naj se pošljejo najkasneje do 17. t. m., na poznejše priglasitve se zavod ne bo več oziral in tudi ne odgovarjal na dopise.

Ljubljanska aprovizacija.

a Krompir na rumene izkaznice D. Stranke z rumenimi izkaznicami D prejmejo krompir v sredo, dne 12. t. m. dopoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: od 8. do 9. ure štev. 1 do 160, od 9. do 10. ure štev. 161 do 320, od 10. do 11. ure štev. 321 do konca. Vsaka oseba dobi 3 kg, kilogram stane 50 vinarjev.

a Sir na rumene izkaznice D. Stranke z rumenimi izkaznicami D prejmejo sir v četrtek, dne 13. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 2. 3. štev. 1 do 200, od 3. do 4. štev. 201 do 400, od 4. do 5. štev. 401 do konca. Stranke dobe za vsako osebo približno ¼ kg sira, ki stane 1 K 50 vin.

a Meso na zelene izkaznice B. Stranke z zelenimi izkaznicami B prejmejo meso v sredo, dne 12. t. m. v cerkvi sv. Jožefa po nižani ceni. Določen je ta-le red: od 9. do 10. št. 1 do 200, od 10. do 11. št. 201 do 400, od 11. do 12. št. 401 do 600, od 12. do 1. št. 601 do 800; popoldne od 2. do 3. št. 801 do 1000, od 3. do 4. št. 1001 do 1200, od 4. do 5. št. 1201 do 1400, od 5. do 6. št. 1401 do 1600, od 6. do 4. št. 1601

do 1800, od 4. do 5. št. 1801 do 2000, od 5. do 6. št. 2001 do 2200, od 6. do 7. št. 2201 do konca. Stranke, ki bi morale priti takoj po kosilu na vrsto, so prišle zadnjič okoli pol 6. ure po meso. To so večinoma tiste stranke, ki se hodijo v pisarno pritoževati, da vsled nerednosti uslužbencev ne dobe pravočasno mesa. Opozarjamo, naj se vse stranke držijo točno predpisanega reda. Kdor ne bo prišel ob pravem času, ne bo dobil mesa.

a Kislo zelje za VI. okraj. Stranke VI. okraja prejmejo kislo zelje na nakazila za mast v sredo, dne 12. junija popoldne pri Jakopiču na Mirju. Določen je ta-le red: od 2. do 3. št. 1 do 400, od 3. do 4. št. 401 do 800, od 4. do 5. št. 801 do 1200, od 5. do 6. št. 1201 do konca. Stranke, ki se izkažejo s kakršnokoli izkaznico ubožne akcije, plačajo 1 kg po 80 vinarjev, vsi drugi po 2 kroni. Stranke dobe za vsako osebo po 2 kilograma zelja.

a Kislo zelje za VII. okraj. Stranke VII. okraja prejmejo kislo zelje na nakazila za mast v četrtek dne 13. t. m. dopoldne pri Jakopiču na Mirju. Določen je ta-le red: od 8. do 9. ure št. 1 do 400, od 9. do 10. ure št. 401 do 800, od 10. do 11. ure št. 801 do konca. Stranke, ki se izkažejo s kakršnokoli izkaznico ubožne akcije, plačajo kilogram po 80 vin., vse druge pa po 2 K. Stranke dobe za vsako osebo po 2 kg zelja.

a Kislo zelje za VIII. in IX. okraj. Stranke VIII. in IX. okraja prejmejo kislo zelje na nakazila za mast v četrtek, dne 13. t. m. popoldne pri Jakopiču na Mirju. Določen je ta-le red: VIII. okraj: od 2. do 3. ure št. 1 do 400, od 3. do 4. ure št. 401 do konca. IX. okraj: od 4. do 5. ure. Stranke, ki se izkažejo s kakršnokoli izkaznico ubožne akcije, plačajo kilogram po 80 v., vsi drugi po 2 K. Stranke dobe za vsako osebo 2 kg.

Izgubljeno in najdeno.

Zgubljeno. Na postaji v Celju je zgubil begunc Cijan Franc, bivajoč na Rečici ob Savinji, dne 5. t. m. zvečer, predno se je odpeljal osebni vlak proti Ljubljani, listnico s srednjo svoto denarja, v kateri se je nahajala tudi majhna knjižica z raznimi papirji. Ker so ti papirji za imenovanega velike osebne važnosti, proš, naj mu jih pošteni najditelj pošlje na naslov, ki je na papirjih. Denar si lahko obdrži za nagrado.

Izgubljeno. Ludoviku Cundru, posestniku v Mali vasi št. 16 na Ježici, je ušel danes ponoči osel. Kdor ga najde, naj ga odda lastniku proti odškodnini nazaj.

Zgubila se je večeraj popoldne na potu od hiše g. Kubelka na Poljanski cesti do mestne aprovizacije na isti cesti vsota papirnatega denarja v znesku 60 K. Odda naj se znesek našemu upravnistvu.

Izgubila se je denarnica, ki vsebuje 37 K, nekaj poštinih recepisov in znamk, v soboto popoldne okrog 6. ure od trgovine Štakul skozi Zvezdo, Gosposko ulico na Turjaški trg. Pošten najditelj naj vrne denarnico proti nagradi Turjaški trg 5. II.

Darovi.

Poslali društvu »Dobrodelnost«

(Konec.)

Moser Agnes, prednica, Postojna, 20 K; dr. Perne Franc, Ljubljana, 20 K; Porenta Ivan, Domžale, 4 kroni; Toplak Franc, kaplan, Mislina, 20 K; V. Scagnetti, Ljubljana, 25 K; Černe Terezija, Gorje, 10 K; dediči Avg. Jagodiča, Ljubljana, 300 K; dr. Fabijan Janez, Ljubljana, 5 K; Turk Ivan, Lož pri Rakeku, 5 K; Lah Milan, Lož, 5 K; dekliška Marijina družba, Škofja Loka, 10 K; Anžič Anton, Škofja Loka, 10 K; Kunaver Janez, župnik, Golo, 20 K; Lunder Alojzij, kaplan, Čermošnjice, 10 K; Kranjc Zora, Črnomelj, 2 K; Vurkelj Jernej, župnik, Sv. Vid na Planini, 20 K; Ambrožič Josip, kaplan, Polhov Gradec, 10 K; Sajovic Minka, Senturška gora, 4 K; Košnik Angela, Cerkle, 6 K; Golmajer Josip, župnik, Vače, 40 K; F. Pazdera, Ljubljana, 10 K; Žigan Franc, Črni vrh, 10 K; Breznik Stefan, Pliberk, 6 K; Fr. Zupanc, Lancovo, 5 K; Tersan Jakob, Ljubljana, 10 K; Dornik Ivan, Podhom, 10 K; župni urad Prežganje, 50 kron; Lončar Fran, Sp. Koseze, 10 K; Poljak Martin, župnik, Sostro pri Ljubljani, 85 K; Šittelkopf Anton, Lipa nad Vrbo, 25 K; Persche Alojzij, Ljubljana, 50 K; Dekleva Franc, Slavina, 20 K; Stubelj Leopold, vikar, Veliki Dol, 10 K; Hranilnica in posojilnica, Pliskovica, 10 K; Smukave Marija, Česnjica, 30 K; Rupan Matevž, št. Vid, 10 K; Frilan Ivan, 5 K; Modic Gregor, Sv. Gregor, 4 K; Zagar Franjo, Markovec, 200 K; Borštnar Josip, Sv. Križ, 20 K; Dim Alojzij, Gradec, 20 K; Slabe Ivan, Gorenjavas, 10 K; Starman Marija, Gorenjavas, 5 K; Šašel Milko, župnik, Klanec, 20 K; Skomina Marica, Dornberg, 5 K; Fortunat Matevž, Dol. Novake, 15 K; Kranjc Matilda, Rotdorf, 10 K; Kavčič Ivan, Idrija, 20 K; Kanduč Ivan, Idrija, 2 K; Noč Mihael, Javornik, 10 K; Peter Šterk, Ljubljana, 10 K; Mestna hranilnica Ljubljanska, 500 K; Jovan Janko, Ljubljana, 10 K; Marčan Andrej, Ljubljana, 200 K; Benzenek Jurij, župnik, Čadram, 50 K; Tenente Rudolf, Ljubljana, 10 K; dr. Matija Lavrenčič, Podgrad, 10 K; Gruđen, Podgrad, 5 K; Neimenovana, Sv. Križ-Tomaj, 50 K; Škerbinec Jožefa, Schlossberg, 5 K; dr. Snoj Andrej, Idrija, 10 K; družina Simona Kemperle, Hudajuzna, 30 K; Maverič Josip, St. Mihael, 2 K; Kramer Vinko, župnik, Sv. Kungota, 3 K; Ostrž Franc, kaplan, Križevci, 10 K; Gobec Gašper, Sv. Jurij ob juž. žel., 2 K; Ševar Terezija, Radek, 40 K; Copic Anton, Pulj, 10 K; Čerman Gašpar, Škofja Loka, 40 K; Pezdur Ivan, Brezovica, 10 K; Černigoi Stefan, Lokavec, 3 K; Paulič Peter, kaplan, Hoče, 2 K; Barbiš Marija, Inomost, 5 K; Marvin Terezija, Zapotok, 10 K; Kranjec Francisek, Šmarje pri Ajdovščini, 10 K; župni urad, Duplje, 30 K; Kunčič Ivan,

dekan, Cerkno, 10 K; Uranker Fran, Zvabek, 11 kroni; Mahnič Josip, Boh. Bistrica, 2 K; zbirka župljanov, Smednik, 230 K; zbirka župljanov Lučine, 25 K; Kindlman Jakob, župnik, Klostet, 2 kroni; Baloh Ivan, župnik, Zagorje, 4 K; Jenko Matej, Mirna, 8 K; Kline Anton, Gorenje polje, 30 K; Pozlep Anton, Ljubljana, 30 K; Bizjak Josip, Loka-Zidanmost, 2 K; Gregorič Neža, Zamešk, 6 K; dr. Samsa, št. Vid nad Ljubljano, 4 kroni; dr. Ivan Janežič, Ljubljana, 10 K; Jakil Andrej, Rupa, 200 K; Knez Leopold, Krško, 50 kroni; Porenta Gašpar, št. Vid nad Ljubljano, 10 kroni; Polak A., Semič, 6 K; dr. Mavrič Rus, Ljubljana, 10 K; Debevec Ivanka, Slavije, 5 K; Udovič Franc, Gor. Ponikve, 5 K; župni urad, Javor, 20 K; Božič Vida, Zagodac, 5 K; Valentinčič Ignacij, dekan, Komen, 20 K; družina Furlanich, Dekani, 10 K; Ig. Saunig, Kor. Bela, 10 K; Torkar Nikolaj, Hudajuzna, 4 K; Potočnik Ivana, Krnca, 5 K; Sagaj Alojzij, kaplan, Št. Janž na Dravskem polju, 10 K; župni urad Kokra, 6 K; Šepce Ivan, Gor. Jezero, 10 K; Medved Andrej, Godovič, 10 K; Černe Ludovik, Ljubljana, 20 K; Gašperšič Justa, Verdeja, 3 K; Sattler Franc, Šmihel pri Pliberku, 4 K; Klemas Marija, Toplice pri Zagorju, 10 K; Korn Teodor, Ljubljana, 10 kroni; Karel Planinšek, Ljubljana, 20 K; Rabusa Ivan, kaplan, Videm, 2 K; knezoškofski župni urad Stranice, 26.75 K; župnijski urad Dev. Marije, Vurberg, 50 K; Kurent Andrej, Višnjagora, 2 K; Javornik Josip, Zahna, 100 K; F. S. Škrabar, Višnjagora, 50 K; Gale Josip, Ravnobrdo, 3 K; Robežnik Ivan, Vič pri Ljubljani, 25 K; Vilar M., Dob, 20 K; Spacal Marija, Podpeč, 4 K; F. Vrščič, kaplan, Sv. Tomaž pri Ormožu, 20 K; Kete Jančko, kaplan, Ljubljana, 5 K; Mattanovich Avgusta, Ljubljana, 3 K; Srebotnjak Ivana, grad Križ pri Kamniku, 6 K; J. Zakošek, župnik, Šmiklavž nad Laškim, 20 K; Brezovar Ivan, duh., Smartno pri Litiji, 20 K; Knez Franc, št. Rupert, 20 K; Štok Pavla, Povir, 10 K; dr. Jankovič Franc, Kozje, 20 kroni; Krasovec Franc, Vrhnika, 10 K; Jerina Vanda, Vrhnika, 10 K; Župančič Jakob, Gotovlje, 20 kroni; Kusan Just, št. Jernej, 5 K; Gorup Jožef, Šepulje, 10 K; Aljandrič Anica, Bistrica, 10 K; Sila Matija, dekan, Tomaj, 10 K; Hranilnica in posojilnica, Velikovec, 50 K; Pehani Franc, Žužemberk, 5 K; cistercijski samostan, Zatična, 10 K; Leban Anton, Zatična, 10 K; Pirc Janez, Kompolje, 5 K; Hrast Jožefa, Ziče, 10 K; Pučnik Anton, kaplan, Novacerkov, 20 K; Turk Ivan, Gaberje, 10 K; župni urad Klana, 10 K; Piki Jurij, Grize, 5 K; Nagelj Ivan, župnik, št. Ili ob Dravi, 6 K; Kuhar Anton, Rečica na Paki, 10 K; Demšar Franc, Česnjica, 100 K; Tolar Janez, Zallig, 10 K; okrajna sodnija Podgrad, 199 K; Ant. Stacul, Ljubljana, 50 K; Zadrzna zveza v Ljubljani 100 K; J. Knez, Ljubljana, 200 K; Matija Zemljčič, Sv. Tomaž pri Ormožu, 5 K; Jožef Mileš, Sutomore, Dalmacija, 5 K; dr. Jakob Ukmar, Katehet, Trst, 5 K; J. Selih, župnik, Sv. Kunigunda, 20 K; Katoliško delavsko društvo, Sv. Kunigunda, 20 K; Ivan Hraščev, Škofja Loka, 50 kroni; Ana Jerič, Škale, 6 K; Franc Gnejzda, Sečati-Krnica, 5 K; Katarina Jež, Veliki Dol, 10 kroni; Marijana Dervovšek, Repnje, 20 K; Marijeta Železnikar, Repnje, 1 K.

Kaj varuje Vas in Vaše pred stisko v bedočnosti? To Vam pove naš prospekt o vojno-posojilnem zavarovanju, ki se radevolje doposilja. Glavna poslovalnica »Anker«, Gradec, Raubergasse 20.

Priporočamo trdko

JOS. PETELINC-a

o Ljubljani.

Tovarniška zaloga šivalnih strojev, njih posameznih delov, igel in olja, ter potrebnih za šivilje in drugega galanterijskega blaga.

Šivalni stroji raznih sistemov in oprem na razpolago, se garantirano staro blago.

Sv. Petra nasip št. 7 blizu frančiškanskega mostu, levo ob vodi, 3. hiša.

Prodaj **300 knjig**

večina družba sv. Mohorja od leta 1871. naprej. Naslov pove uprava lista pod št. 1993.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokoze prijateljskega sočustvovanja povodom boleznin in smrti naše iskreno ljubljene hčere oziroma sestre in nečakinje

ANE

ter za povsem častno spremstvo k njej zadnjemu počitku izreka svojo najpriščnejšo zahvalo vsem nam vedragim udeležencem

globoko žalujoča rodbina:
OMEJCEVA.

Tužnim srcem naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš preljubljeni oče, blagorodni gospod

Franc Saller

deželni računski nadoficijal v p.

danes dopoldne ob pol 11. uri po dolgem bolehanju, previden s svetimi zakramenti mirno v Gospodu zaspal. Pogreb se vrši dne 12. junija 1918 iz tukajšnje deželne bolnice ob pol 6. uri popoldne na pokopališču k Sv. Križu.

Prosi se tihega sožalja in pobožne molitve.

Sve. maše za rajnega se bodo darovale v raznih cerkvah.

V Ljubljani, dne 10. junija 1918.

Pater Friderik Saller,
sin.

Alcantara Saller,
samostanska učiteljica, hči.

Zahvala.

Vsem, ki so spremili k zadnjemu počitku našo preljubo soprogo, preskrbno sestro in predobro svakinjo, gospo

Marijo Marinček roj. Lončar

ki so poklonili cvetlice in ki so nas tolažili v veliki bolečini, se prav lepo zahvalimo.

V Trzinu, dne 10. junija 1918.

Marija Marinček, c. kr. notar,
rodbini: Lončarjeva in
ravnatelj Dolenca.

Zahvala.

Begunci iz okraja Amstetten se iz vsega srca zahvalujemo preč. gospodu Jožetu Vodopivcu, ki se je eno leto trudil za nas. Žalostnega srca smo se poslovili od njega, ki nam je bil tu v tujini naš dober tovarnik in tolažnik. Ostali mu bomo hvaležni za vedno. Ljubi Bog mu stotero poplačaj in božji blagoslov naj ga spremlja na njegovem domu in sploh na vseh potih njegovega življenja.

V Aschbachu, dne 6. junija 1918.

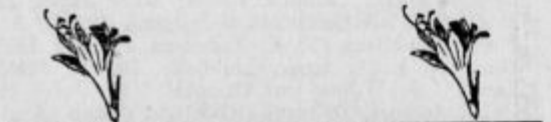
J. F. v imenu vseh.

ERNEST LAH

HELENA LAH roj. BAJDE

poročena.

Ljubljana, 11. junija 1918.

Gospodična, vešča slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, želi službe kot

prodajalka

na mestu ali na deželi. — Naslovi se prosijo na upravo »Slovenca« pod št. »2005 A. U.«

Išče se poštena

begunska rodbina

(3 delavne moči) za manjše posestvo na Gorenjskem. — Kje pove upravi lista pod št. 2006.

Službo iščeta oče in sin
posobna za vsako delo, pri hiši, ki nima gospodarja. — Naslov pove uprava lista pod št. 1998.

Šivilja

ki gre na dom, išče dela. — Naslov pove upravi lista pod št. 1997.

Kupim in plačam

za

nove zamaške
za steklenice

K 80.—, za 1987

stare zamaške
za steklenice

nezdobljene K 40.— za kg in jih prevzamem po povzetju brez predloženega vpraševanja. Za žoke plačujem do K 10.— za komad. Na ponudbo se odgovori takoj, eventuelno brzojavno.

LEOPOLD MARKUS, Gradec, Josefigasse 1.

Proda se 17 mesecev staro

žrebe

Naslov: Ana Planinšek, Litijska 69.

Svarilo.

Po mestu krožijo govorice, da kupujem hišo za 24.000 kron. Tistemu, ki to dokaže, izplačam drage volje 500 kron. Obenem pa resno svarim vsakogar, da bom sodnijsko postopala proti vsem raznašalcem takih zlobno zavistnih laži.

MARIJA VOVK, GLINCE 173.

Išče se za takojšnji nastop zanesljiv

zakonski par

z enim ali dvema večjima otrokoma na kmetijo za samostojno opravljanje vseh potrebnih del. — Trajna služba pod zelo ugodnimi pogoji. — Ponudbe na: Jos. Divjak, Ribnica na Dolenjskem.

2 stanovanjski hiši

v mestu Celju

naprodaj.

Ugodna lega blizu kolodvora. Vodovod in električna razsvetljava. Cena 220.000 kron.
Uprava »Realitäten Markt«, Gradec, Hammerlinggasse 6 (4115).

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Kupi se
pes - čuvaj

Naslov pove uprava lista pod št. 1992.

Cerkvenik

srednje starosti, prost vojašine, z dobrimi spretnostmi, oženjen in brez otrok, želi zopet nastopiti službo pri fari ali podružnici na deželi. — Ponudbe prosijo na upravo »Slovenca« pod št. 1991.

Visoko nagrado dobi, kdor preskrbi ali odstopi mirni stranki

moderno stanovanje

od 3 do 5 sob s pritliklinami. — Eventuelno se tudi kupi

manjša hiša ali vila

Naslov pri upravnistvu lista pod št. 1972.

Kneza Auersperga TERMALNO KOPALIŠČE

Toplice na Kranjskem

Železniška postaja: Straža-Toplice. — Sezona od 1. maja do 1. oktobra.

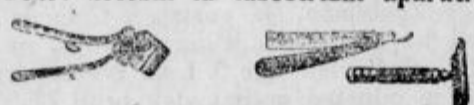
BOGATI RADIOAKTIVNI VRELCI

37% naravne toplote. Odlično učinkujejo pri revmi, trganju, neuralgijah (ischias), eksudatih itd. Bazen, posebne kopeli, močvirne kopeli, elektroterapija, masaža, Lepa lega, gozdov bogata okolica, sobe za tuje, restavracija. — Prospekti in pojasnila brezplačno pri KOPALISKEM RAVNATELJSTVU.

Nadomestilo mila

za pranje perila, izborna peneče in prekaša vse doslej v prometu se nahajajoče izdelke. 1 zavoj t. j. 5 kg K 12.—, 1 zavoj z 10 kg K 23.—. Preprodajalci dobe popust pri naročbi, celega zaboja z 250 kosi. Belo mineralno milo za čiščenje rok in finejšega perila, 1 zavoj 32 kosov K 14.—. Nadomestek za toaletno milo v raznih barvah, lepo dišeč, 1 zavoj 32 kosov K 18.—. Toaletno milo s finim vonjem, roza barve, 1 zavoj 24 vel. kosov K 18.—. Razpošilja po povzetju. Pri večjem naročilu naj se pošlje polovica zneska naprej. Najmanj se more naročiti en zavoj vsake vrste. Izvozno podjetje M. Jünker v Zagrebu št. 39, Petrinjska ulica 3., III., telefon 23-27.

Dobri brivski in lasestrižni aparati

I. a. britev iz srebrno-jekla K 3-50, 4, 5; varnostni brivski aparati, poniklani K 3, 5, zn. »Perfekte« s 6 rezili K 16, 20; dvo. rez. rezila tucat K 5, 6. I. a. lasestrižni aparati K 11, 12. Zamenja dovoljena ali denar nazaj. Pošilja po povzetju ali predplačilu c. in kr. dvorni založnik JAN. KONRAD, izvozna trdka, Bräx št. 1755, Češko. 111

Povečane slike

da naravne velikosti, kakor tudi
oljnate portrete na platno
izvršuje umetniško po vsaki fotografiji

Davorin Roušek

prvi fotografski in povečevalni zavod
v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 34a.

Kupujem:

les za jame od 12 cm naprej
mehak okrogel les, [na nt,
smrekovo lubje] lanko in
čreslo] letošnje,
kostanjev les] od 10 cm
hrastov les] naprej,

Prosim ponudbe s skrajnimi cenami,
množino in navedbo roka za oddajo.

VINKO VABIC,

žalec 9, Južno Štajersko.

Kulantno poslovanje. Takojšnje plačilo
proti duplikatom.

Doge

za sode in pode
iz hrastovega lesa

dobro suhe, za okoli 3 hl močne sode

želimo kupiti

v večjih množinah. — Ponudbe v nemščini se
prosijo na trdiko:

Gebrüder Reisch
Kufstein.

GARJE

srbečico, hraste, lišaje, uniči pri človeku in
živini mazilo zoper srbečico. Brez duba in
ne maže perilo. 1 lonček za eno osebo 4 K.
Po pošti 5 K poštne prosto. Prodaja in raz-
pošilja lekarna Trnkoczy v Ljubljani, zraven
rotovža. 1212

Naznanilo.

Staroznana

plzenska restavracija SCHMIDT

Ljubljana, Gradišče 2

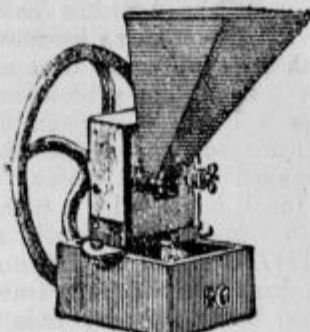
je zopet v polnem obratu in odprta za p. n. goste.

Izborna kuhinja po meščanskih cenah. Pivo- in
vinotoč tudi čez dan in tudi čez ulico. — Velik
senčnat vrt. — Velikostojanost
JOSIPINA SCHMIDT, restavratorka.

Naši originalni ročni drobilni mlini

s predobro mletjem, z regulacijo za fino
mletje in grobo drobljenje vsakega sa-
deža z izmenljivimi specialno urjenimi
stanovitnimi mlevnimi ploščami, preka-
šajo vse druge izdelke.

Za vsak mlin se jamči.

Model I z zamahnjakom, poprijemalcem,
lijem in ročico, zmelje na uro okoli 25 kg
K 160.—

Model II s polžem (namesto poprijemalca)
lijem in ročico, zmelje na uro okoli 20 kg
K 120.—

Model III z ročnim zamahnjakom brez
polža, zmelje na uro okoli 15 kg K 95.—.
Poštne prosto ako se pošlje denar na-
prej (pri povzetju se zaračuna poština)
pošilja razpečevalnica kmetijskih strojev
GUSTAV TINTNER, Dunaj III.,
Neulinggasse 26/130. — Zastopniki se iščejo.

SIGORIN

zatre čudovito naglo stenice

Vzorčna steklenica K 4.—, velika stekle-
nica K 16.—, brizgalnica K 2.—. Vsa na-
ročila naj se naslavljaajo naravnost na
»Lekarna pri upanju« Pecs 16, Ogrsko.
Apotheke »zur Hofnung«

Ne zametujte denarja!

Ne kvarite oblek

z raznimi vojnimi barvami!

Nudim Vam edino zjamčeno dobro, trpežno
in blagu neškodljivo

barvo za obleke

iz najstarejše in največje tovarne za barve.
Na stotine priznanih pisem vsakemu na
razpolago.

Razpošiljam samo I. vrste

v sledečih barvah: črna, modra, temno
zelena, rdeča, temno rdeča, vijoličasta,
siva, rujava in rumena. — Da se napravi
temno modra, se dá polovico črne, polo-
vico modre.

Na zahtevo slovensko navodilo.

100 zavojev 50 kron.

500 zavojev po 45 kron za 100 zavojev.

1000 zavojev po 40 kron za 100 zavojev.

Poštne prosto pošilja 1921

Rudolf Cotič

Urtnika

Prijave za **VIII. avstr. vojno posojilo**

sprejema po originalnih pogojih ter daje
izodevna pojasnila

Podružnica c. kr. priv. avstrijskega kreditnega zavoda
za trgovino in obrt v Ljubljani.

1898

Ljudska posojilnica reg. zadruga z neom. zavezo v Ljubljani

sprejema prijave na

osmo 5 1/2 % avstrijsko vojno posojilo

po objavljenih pogojih, tako da stane nominalnih K 100.—:

I. davka prosto 5 1/2 % amortizacijsko državno posojilo K 91.54.

II. davka proste 5 1/2 % due 1. septembra 1923 odpovedljive državne zakladnice K 95.50.

Lastniki osmega vojnega posojila bodo imeli prednost pred vsemi drugimi pri nakupu
predmetov, ki jih bo vojna uprava koncem vojne prodala. Plačalo se bo s tem vojnem
posojilom po podpisni ceni.

Vrednostni papirji avstrijskega vojnega posojila so sprejeto v brezplačno shrambo in upravo.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

in njene podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju

kot oficijelno subskripcijsko mesto sprejema prijave na

VIII. avstrijsko vojno posojilo

po originalnih pogojih:

I. davka prosto 5 1/2 % amort. drž. posojilo à 91.54%.

II. davka proste 5 1/2 % odpovedljive drž. zakladnice à 95.50 %.

Tiskovine za prijavo in pojasnila so strankam brezplačno na razpolago pri naših blagajnah.

Vse vojaške predmete!

Za preprodajalce

priporočam po znano nizkih cenah svojo zalogo

zvezd vseh vrst
port
poročev
med. obvez
redov
sabelj
bajonetov
mečev
kupel
pasov
čepice

rokavice
ovojnih gamaš
usnjenih gamaš
vojaškega sukna
egal, sukna
gumbov vseh vrst
in pritliklin
izgotovlj. uniform
dežnih plaščev
kožuhastih vreč
kožuhov vseh vrst

čepice
znakov
rož za čepice
ovratnikov
vseh toaletnih in
galanterijskih
predmetov
glavnikov
krtač
mila
zobne paste

brilantno
pudra
instrumentov za
nohte
parfumov
ogledal
brivskih aparatov
potnih
necessairejev
ročnih kovčkov
velikih in malih

Splošni zavod za uniformiranje

RUDOLF BODENMULLER

Ljubljana, Stari trg 8.

3133